ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН ЗЛУЧАЙЦЕСЯ! פּראָלעטאַריער פון אַלע לענדער, פאַראייניקט זיך! ПРОЛЕТАРИИ ВСЕХ СТРАН, СОЕДИНЯЙТЕСЬ! PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW, ŁĄCZCIE SIĘ!

Адрэс рэдакцыі і канторы: Менск, Пляц Волі № 17, 1-шы паверх.
ТЭЛ.: Сакратара — № 478, Рэдактара — № 769, Канторы — № 244, Сектара прамысловасьці — № 615

XI ГОД ВЫДАНЬНЯ ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

№ 20 (3109) НЯДЗЕЛЯ 25 СТУДЗЕНЯ 1931 ГОДУ

КОШТ НУМАРУ 5 КАП.
Падпісная плата: На 1 месяц — 90 к. 3 — 2 р. 70 к. 6 — 4 р. — к. 1 год — 8 р. — к.

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў Рабочых, Сялянскіх і Чырвонаармейскіх Дэпутатаў і Савету Народных Камісараў Б. С. С. Р.

Агентам контррэвалюцыйнага нацыянал-дэмакратызму ня месца ў радох КП(б)Б

Посьпехі нашага сацыялістычнага будаўніцтва настолькі вялізарныя, што нават нашы заклятыя ворагі прымушаны іх прызнаць. Гэтых посьпехаў пралетарыят і працоўныя масы БССР дасягнулі дзякуючы правільнай генэральнай лініі нашай партыі, якую партыя няўхільна праводзіла і праводзіць у жыцьцё. Бурны тэмп сацыялістычнага будаўніцтва, пабудова новых фабрык і заводаў, рост пралетарскіх кадраў, сацыялістычная рэканструкцыя сельскай гаспадаркі, узьняцьце дабрабыту шырокіх працоўных мас, рост культуры нацыянальнай па форме і сацыялістычнай па зьместу, рост культуры ўсіх нацыянальных меншасьцяў, пабудова вышэйшых навучальных установаў—усё гэта зьяўляецца вынікам правядзеньня правільнай ленінскай палітыкі нашай партыі. Беларусь у мінулым адсталая аграрная, забітая краіна на нашых вачох ператвараецца ў Беларусь індустрыяльна-калгасную.

На аснове шпаркага росту індустрыялізацыі СССР і у першую чаргу, на аснове росту цяжкай прамысловасьці—індустрыялізацыі краіны, БССР як складаная непарыўная частка Савецкага Саюзу, атрымала магчымасьць, пры дапамозе пралетарыяту и працоўных мас СССР, разгарнуць нябачанымі хуткімі тэмпамі сацыялістычнае будаўніцтва.

Наша сацыялістычнае будаўніцтва адбываецца ва ўмовах абвостранай клясавай барацьбы, ва ўмовах капіталістычнага абкружэньня, ва ўмовах шалёнай падрыхтоўкі імпэрыялістаў да ўзброенага нападу на СССР. Унутраная контр-рэвалюцыя ўсімі сіламі і сродкамі імкнецца затармазіць, сарваць сацыялістычнае будаўніцтва, падрыхтаваць глебу да рэстаўрацыі капіталізму.

У БССР натхніцелямі і праваднікамі ідэі рэстаўрацыі капіталізму зьяўляліся нацыянал-дэмакраты. Больш таго яны выконвалі ролю шпіёнаў, лёкаяў сусьветнага імпэрыялізму і, у першую чаргу, польскага фашызму, прыкрываючыся ілжывымі, фальшывымі заявамі лёяльнасьці да савецкай улады, гэтыя агенты польскай ахранкі ўвесь час праводзілі сваю контр-рэвалюцыйную ганебную работу дапаможнікаў інтэрвэн- [illegible]

[illegible] чыць, што на чале групкі контр-рэвалюцыйных інтэлігентаў нацыянал-дэмакратаў стаялі ластоўскія, некрашэвічы, лёсікі, гэтыя пагромных спраў майстры, пабратымцы крывавага бандыта Булак-Балаховіча, пабратымцы лёкаяў польскае ахранкі луцкевічаў-астроўскіх, каб было ясна, у якую кабалу яны імкнуліся зацягнуць працоўных БССР, якое ярмо нявольі хацелі надзець на плечы працоўных.

КП(б)Б своечасова выкрыла пляны і намеры контр-рэвалюцыйных нацыянал-дэмакратаў, партыя паказала іх сутнасьць і іх сапраўдныя мэты. Іх роля, роля агентаў імпэрыялістаў выкры-

та цалкам. Контр-рэвалюцыйнаму нацыянал-дэмакратызму нанесены рашучы руйнуючы ўдар. Аднак, гэта ні ў якай меры ня зьнімае барацьбы з рэштками контр-рэвалюцыйнага нацыянал-дэмакратызму. Наадварот, мы павінны з яшчэ большай энэргіяй выкрываць, выкарчоўваць з коранем, змагацца з усякімі праявамі вылазак, з усякімі праявамі іх дзейнасьці на ўсіх франтох нашага сацыялістычнага будаўніцтва.

Трэба адзначыць, што ідэі контр-рэвалюцыйнага нацыянал-дэмакратызму захапілі нават паасобных хісткіх, ня зжыўшых нацыяналізму да канца, членаў партыі. Гэтыя «партыйцы» выконвалі ролю агентаў контр-рэвалюцыйнага нацыянал-дэмакратызму ў радох партыі. Учора ў нашай газэце была надрукавана пастанова прэзыдыуму і парткалегіі ЦКК КП(б)Б аб выключэньні з радоў партыі нацыянал-апартуністаў Ігнатоўскага і Жылуновіча (Цішкі Гартнага). У гэтых пастановах вельмі ярка высьветлена роля нацыянал-апартуністаў, як агентаў кулацтва, як абаронцаў нацыянал-дэмакратызму, паказан сапраўдны іх твар. Гэтыя два нацыянал-дэмакраты ўступілі ў рады нашай партыі з контр-рэвалюцыйным багажом. Яны прыкрываючыся ілжывымі, фальшывымі заявамі фактычна ўвесь час вялі барацьбу супроць камуністычнай партыі, супроць дыктатуры пралетарыяту.

Калі мы паглядзім на ўсю дзейнасьць, на ўсе «рэвалюцыйныя заслугі» гэтых «дзеячоў», гэтых «шчырых беларусаў», гэтых пабратымцаў нацыянал-фашызму і контр-рэвалюцыйнага нацыянал-дэмакратызму, дык мы ўбачым, што на працягу ўсяго часу знаходжаньня іх у партыі яны маскаваліся завярэньнямі, «пакаяньнямі», прызнаньнямі памылак і нясупынна, сыстэматычна праводзілі контр-рэвалюцыйную, нацыянал-дэмакратычную работу.

Даволі пералічыць толькі частку «заслуг» аднаго з «кітоў» нац-дэмаў,—Ігнатоўскага, каб поўнасьцю паказаць яго здрадніцкі твар. Ігнатоўскі—сын папа, 19 год быў у дробна-буржуазных партыях, якія актыўна вялі контр- [illegible]

[illegible] нацыяналістычныя ідэі, наадварот, ён заведама ілжывымі завярэньнямі маскаваў сваю контр-рэвалюцыйную сутнасьць. У сваёй практычнай дзейнасьці на адказных пастох ён ня толькі не праводзіў лініі партыі, але выконваў ролю кулацкага агента, ціхай сапой падточваў, зрываў правядзеньне ў жыцьцё дырэктыў і пастаноў партыі, выконваючы заданьні нацыянал-дэмакратаў. Адначасова Ігнатоўскі падтрымліваў цесную сувязь з нацыянал-фашыстамі і сваімі гутаркамі заахвочваў іх да актыўнай антысавецкай барацьбы. Ігнатоўскі арганічна зросься з контр-рэвалюцыйнымі нацыянал-дэмакратамі, прымаў удзел у «сямейных»

вечарох, дзе абгаворваліся мэтады барацьбы з савецкай уладай. Прычым, ён ня толькі не даваў ніякага адпору, а, наадварот, спрыяў ім. Будучы на чале Акадэміі Навук, ён садзейнічаў таму, што БАН стала цытадэльлю контр-рэвалюцыйных нац.-дэмакратаў. Вось кароткі пералік работы кулацкага агента нацыянал-дэмакрата ў радох нашай партыі.

Такую-ж ролю выконваў і нацыянал-дэмакрат Жылуновіч. Ён прышоў у рады нашай партыі з беларускай нацыяналістычнай групоўкі і з таго-ж часу ня склаў сваёй апрычанай нацыянал-змам зброі, а ўвесь час вёў барацьбу супроць ленінскай нац-палітыкі.

Жылуновіч шчыльна зросься з беларускім нацыянал-дэмакратызмам. Ён у сваіх літаратурных выступленьнях выконваў ролю рупара, глашатая іх ідэй, у сваёй практычнай рабоце праводзіў нацыянал-дэмакратычную лінію. Ён знаходзіўся ў шчыльнай сувязі з варожымі анты-савецкімі элемэнтамі з лягеру нацыянал-дэмакратаў і нацыянал-фашыстаў. Апрач таго, Жылуновіч сумесна з другімі нацыянал-апартуністычнымі элемэнтамі прымаў удзел у анты-партыйнай групоўцы ў радох КП(б)Б. Здрадніцкая работа іх выкрыта. Партыя выкінула з сваіх радоў агентуру кулацтва—агентуру фашызму, ачысьціўшы свае шэрагі ад чужога, прагніўшага, мяшчанскага элементу.

КП(б)Б з усёй рашучасьцю і паслядоўнасьцю вядзе рашучую барацьбу з правым ухілам, як галоўнай небясьпекай на даным этапе, ні на хвіліну не паслабляючы барацьбы з «левым» апартунізмам, беспрынцыповым права-«левацкім» блёкам, з нацыянал-апартунізмам. Партыя ачышчае свае рады ад хісткіх клясава-варожых элемэнтаў, ад прасякнутых буржуазным нацыяналізмам, ня здольных праводзіць у жыцьцё дырэктывы і пастановы партыі. Партыя вымятае з сваіх радоў тых, хто двурушніцкі па-здрадніцку выкарыстоўваў давер'е партыі ў сваіх контр-рэвалюцыйных мэтах. Ачышчаючы свае рады, партыя яшчэ больш умацоў- [illegible]

[illegible] Той факт, што у рады КП(б)Б уліваюцца новыя сотні і тысячы лепшых ударнікаў, лепшых калгасьнікаў—зьяўляецца парукай, што пралетарыят і працоўныя масы БССР пад сьцягам камуністычнай партыі даб'юцца новых перамог на ўсіх франтох сацыялістычнага будаўніцтва. Ленінскія дні адзначаюцца масавым прылівам ударнікаў і калгасьнікаў у рады партыі, нябачаным уздымам хвалі калгаснага руху. Бурны рост сацыялістычнага будаўніцтва яшчэ і яшчэ раз пацьвярджае, што пад выпрабаваным кіраўніцтвам ЦК УсеКП(б) і правадыра сусьветнага пралетарыяту т. Сталіна мы будуем і пабудуем сацыялізм.

УЗОР БАЛЬШАВІЦКАЙ СЬВЯДОМАСЬЦІ

Рабочыя чырвонай сталіцы БССР—Менску перадаюць дэпутацкія мандаты сваім лепшым пралетарыям-ударнікам

Браць прыклад з менскіх чыгуначнікаў

[illegible]

Былі выпадкі, што рабочыя, якія ў часе сходу былі заняты на працы, прасіліся ў майстраў, каб іх адпусьцілі на сход, абяцаючы за гэта той час, што яны прабудуць на сходзе адпрацаваць у свой выхадны дзень.

Рабочыя і служачыя цягніковых брыгад, якія к часу выбарчага сходу толькі што прыехалі з цягнікамі, нават не заходзячы на кватэру зьявіліся на сход.

Сходы па чыгунцы прайшлі вельмі актыўна. Выбаршчыкамі было ўнесена шмат прапаноў у наказ новаму складу гарсавету.

[illegible] Ленінскіх дзён, на чыгуначным вузьле за гэты перыяд (на 25 студзеня) уступіла ў партыю 74 таварыша, з якіх 7 жанчын, 123—уступілі ў камсамол, 246 закантрактавалі сябе на рабоце да канца пяцігодкі, 265—уступілі ва ўдарныя брыгады, арганізавана ўдарная камсамольская брыгада і г. д.

Падрыхтоўку і правядзеньне справаздачна-выбарчай кампаніі на Менскім вузьле чыгункі можна сьмела лічыць узорнай работай. Прадпрыемствы Менску і ўсёй БССР павінны ўзяць прыклад з менскіх чыгуначнікаў.

Н—скі.

На здымку: БЕРГЕР—ударнік наборнага цэху друкарні імя Сталіна—дэпутат Гарсавету.
ШУНЕЙКА—ударніца пераплётнага цэху друкарні імя Сталіна — дэпутат Гарсавету.
КАРНОВІЧ — ударнік - чыгуначнік — кандыдат у дэпутаты Гарсавету.

У „пралетарцаў“ на выбарчым сходзе

На перавыбарчы сход гарсавету прышлі ўсе рабочыя «Пралетарыя». Не зьявіліся толькі хворыя і занятыя на рабоце.

Актыўна абгаварвалі наказ новаму складу гарсавету. У наказ было ўнесена звыш 30 дадаткаў.

— Пракласьці трамвайную лінію на рабочую Ляхаўку.

— Пабудаваць дом для аднадзённага адпачынку, каб даць магчымасьць рабочаму разумна і карысна правесьці свой выхадны дзень.

— Працягнуць і надалей вопыт МЦРК па распаўсюджваньні мэтавых авансаў на прамтавары.

— Пабудаваць ў Менску новы хлебазавод на працягу 1931 г.

— Арганізаваць купальні на Сьвіслачы, насадзіць больш дрэў у горадзе і шмат іншых прапаноў па палепшаньні дабрабыту гораду.

— Узьняць пытаньне аб пабудове ў Менску крэматорыя.

На перавыбарчы сход прышлі і піянэры. У часе абгаварэньня наказу яны арганізавана высунулі свае прапановы.

— Упарадкаваць забесьпячэньне дзяцей-школьнікаў цёплай вопраткай і гарачымі сьнеданьнямі.

— Адчыніць у Менску дзіцячы тэатр-клюб і пашырыць дзіцячае кіно.

— Пашырыць дзіцячыя ўстановы і пляцоўкі.

— Больш ахапіць дзяцей фізвыхам...

Свае прапановы піянэры вынесьлі ў форме частушак і дэклямацый, аднаачасова разгортваючы і чытаючы выбаршчыкам, загадзя падрыхтаваныя плякаты і лёзунгі.

На выбарчым сходзе абралі ў гарсавет лепшых ударнікаў.

Абранымі ў члены гарсавету аказаліся: т. ТЭНІНБЭРГ, рабочы заводу «Пралетары», які ў свой час быў прэміраваны як лепшы ўдарнік і кандыдатам т. АСТАПЧУК, рабочы-вылучэнец, які зараз працуе ў Белхарчтрэсьце.

М. П.

Больш узмоцніць абароназдольнасьць краіны

Заўчора адбыўся перавыбарчы сход Гарсавету ў першым групкоме саюзу будаўнікоў. Рабочыя будаўнікі поўнасьцю на ўсе 100 проц. зьявіліся на сход.

— Даць у гарсавет лепшых ударнікаў—вось думка якая панавала на сходзе і была ажыцьцёўлена ў часе выбараў.

Абранымі ў гарсавет аказаліся:

Тав. Мацкевіч—стары рабочы-ударнік, беспартыйны, т. Гор—рабочы-ударнік, партыец, т. Іткін—старшыня групкому, камсамолец.

Выбарчы сход прайшоў вельмі актыўна. Рабочыя выбаршчыкі унесьлі каля 20 прапаноў у наказ новаму складу гарсавету. Сход аднагалосна прыняў пастанову ўступіць поўнасьцю ў рады ТДА-Авіяхэму і МОПР'у з тым, каб гэтым яшчэ больш узмацніць абароназдольнасьць краіны.

А. В.

Напярэдадні суцэльнай калектывізацыі

Старасельскі сельсавет, Копыскага раёну, знаходзіцца напярэдадні суцэльнай калектывізацыі. Па сельсавеце налічваецца 15 калгасаў,—гэта значыць, што ў кожнай вёсцы ёсьць калгас.

Дзякуючы добрай працы і добрым вынікам разьмеркаваньня ўраджаю назіраецца вялікі прыліў у калгасы.

Да канца 1931 г. наш сельсавет будзе ў асноўным калектывізаваны.

А. Батурэвіч.

РАЕННЫЯ ЗЬЕЗДЫ САВЕТАЎ БССР

Будзем на варце

Жыткавіцкаму і Дрысенскаму райзьездам саветаў

— Зьездам Саветаў, Жыткавіцкага і Дрысенскага раёнаў, ад імя працоўных Капыльшчыны шчырае прывітаньне!

VI Зьезд Саветаў Капыльшчыны праходзіць пры вялікіх посьпехах у галіне калектывізацыі, саўгаснага, культурнага і гаспадарчага будаўніцтва нашага раёну.

Толькі дзякуючы правільнаму кіраўніцтву камуністычнай партыі і яе Ленінскага ЦК, правядзеньня ленінскай генэральнай лініі партыі, у барацьбе з правым і «левымі» ўхіламі, мы дасягнулі гэтых посьпехаў.

Прымежнасьць раёну абавязвае нас яшчэ з большай напружанасьцю выконваць пляны гаспадарчага будаўніцтва і абароназдольнасьці краіны.

У асновы сваёй працы Зьезд кладзе:

Узмацненьне і яшчэ большае разгортваньне суцэльнай калектывізацыі і на яе аснове, ліквідацыю кулацтва, як клясы. Павышэньне тэмпаў культурнага і гаспадарчага будаўніцтва у выкананьні 5-годкі ў чатыры гады.

Зьезд упэўнены ў тым, што пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі і яе Ленінскага ЦК намечаныя ў раёне задачы ў галіне сацыялістычнага будаўніцтва, працоўнымі Капыльшчыны будуць выкананы.

Няхай жывуць Саветы—органы дыктатуры пралетарыяту.

Няхай жыве Камуністычная Партыя.

ПРЭЗЫДЫУМ ЗЬЕЗДУ.

Гавораць масы

3-ці раённы зьезд саветаў Лоеўшчыны праходзіць пад знакам шырока разгорнутай бальшавіцкай крытыкі і самакрытыкі. Зьезд ва ўсю шырыню паставіў пытаньне аб перабудове работы сельсаветаў і РВК на падставе рашэньняў партыі і Ураду.

На працягу першых двух дзён зьезду існуючыя і ўноў арганізаваныя калгасы Лоеўшчыны дэманстравалі перад зьездам свае дасягненьні. Калгасьнікі рапартавалі зьезду аб сваёй згуртаванасьці вакол камуністычнай партыі, аб сваёй няўхільнай барацьбе за генэральную лінію партыі, за практычнае ўзмацненьне ўсіх галін дзейнасьці саветаў.

Зьезд адзначыў, што ў выніку ажыцьцяўленьня работы з батрацтвам, беднатой і разгортваньня масавай работы сярод калгасьнікаў, значна павысіўся палітычны ўзровень бядняцка-серадняцкіх мас вёскі. Бядняцка-серадняцкія масы па-бальшавіцку далі рашучы адпор усякім спробам кулацтва, якое ў час справаздачна-перавыбарчай кампаніі саветаў імкнулася сарваць гаспадарчыя і палітычныя кампаніі, праводзімыя партыяй і Урадам на вёсцы.

Дняпроўская камуна, рапартуючы зьезду аб сваіх дасягненьнях адзначыла, што ў выніку праведзеных мерапрыемстваў камуны па правядзеньні бальшавіцкай веснавой сяўбы мінулага году, плян сяўбы быў выкананы са значным перавышэньнем і пасьпяхова праведзена ўборачная кампанія. Плян асеньняй сяўбы выканан на 170 проц., а зяблявае ворава на 100 проц. Для павялічэньня ўраджайнасьці ў камуне ўведзены суцэльны радкавы пасеў і павялічана ўкладаньне мінэральнага ўгнаеньня ў параўнаньні з мінулым годам на 450 проц. Плян хлебазагатовак камунай выканан. Таварнасьць гаспадаркі складае 14.744 руб. прыбытку супроць 3684 р. мінулага году. Заработная плата камунараў у параўнаньні з мінулым годам павялічылася на 41 проц.

Дняпроўская камуна пад кіраўніцтвам партыйнай ячэйкі і на чале з сельсаветам да зьезду ахапіла калгасным рухам Пярэдзельскі сельсавет на 75 проц. Камуна ўзяла на грамадскі буксір два сельсаветы, у якіх работа па калектывізацыі пастаўлена зусім дрэнна.

Побач з Дняпроўскай камунай зьезду рапартуюць калгасы імя Сталіна, Молатава, «Чырвоны Востраў». Гэтыя калгасы прывезьлі зьезду чырвоныя абозы хлеба. На зьезд прыбылі дэлегацыі ад 9-ці новых калгасаў, якія арганізаваліся ў часе падрыхтоўкі да раённага зьезду саветаў. Усе яны ў сваіх рапартох заявілі, што пастановы партыі і ўраду ў галіне калгаснага будаўніцтва будуць няўхільна праводзіцца у жыцьцё і што, на падставе суцэльнай калектывізацыі,—кулацтва будзе зьліквідавана, як кляса.

«25-тысячнік» тав. Марозаў, старшыня калгасу «Чырвоны Партызан» на працягу кароткага часу дабіўся павялічэньня калгасу з 17 гаспадарак да 70-ці. Тав. Марозаў абвясьціў сябе ўдарнікам 3-га рашаючага году пяцігодкі, закантрактаваўся ў калгасе да канца пяцігодкі. Старшыня Карпаўскага сельсавету рабочы «25-тысячнік» тав. Раманькоў таксама абвясьціў сябе ўдарнікам і выклікаў на сацспаборніцтва рад іншых старшынь сельсаветаў. Разам з гэтым 7 дэлегатаў зьезду настаўнікаў абвясьцілі сябе ўдарнікамі і мабілізаванымі на рабоце ў школах да канца пяцігодкі.

Узросшая палітычная актыўнасьць, згуртаванасьць батрацтва, беднаты і серадняцкіх мас насельніцтва вакол практычнага ажыцьцяўленьня дырэктыў партыі і ўраду, вялізарнейшы ўздым творчага энтузіязму рабочых і калгасьнікаў зьяўляюцца лепшай падставай таго, што пяцігодка будзе выканана ў чатыры гады.

М. Разумаў.

ЛЕНІНСКІЯ ДНІ ЗА РУБЯЖОМ

Жалобныя мітынгі памяці Леніна ў Швэйцарыі

БЭРЛІН, 23-І. Учора ва ўсіх рабочых цэнтрах Швэйцарыі адбыліся траурныя мітынгі памяці Леніна, Лібкнэхта і Люксэмбург.

Ленінскія дні ў Бэрліне

БЭРЛІН, 23-І. У Бэрліне і іншых буйных гарадох Нямеччыны за апошнія дні адбыліся шматлікія траурныя мітынгі, прысьвечаныя памяці Леніна, Лібкнэхта і Люксэмбург.

Нямецкая кампартыя праводзіла гэтыя мітынгі пад лёзунгам мабілізацыі мас супроць зьмяншэньня заработку, супроць фашызму, за савецкую Нямеччыну. У часе ленінскіх дзён шмат рабочых і работніц уступілі ў кампартыю і ў рэвалюцыйную прафапазыцыю.

**

БЭРЛІН. 23. Учора адбыўся траурны сход, прысьвечаны гадавіне сьмерці Леніна, наладжаны савецкай калёніяй. З уступнай прамовай выступіў паўнамоцны прадстаўнік СССР у Нямеччыне тав. Хінчук.

Разгон дэманстрацый

ВЕНА, 23. Па паведамленьнях з Сафіі (Балгарыя) ў дзень памяці Леніна камітэт садзейнічаньня рэвалюцыйным рабочым арганізацыям распаўсюдзіў у вельмі вялікай колькасьці лістоўкі. Паліцыя канфіскавала частку лістовак і забараніла ўсякія дэманстрацыі і мітынгі.

Расстрэл сялян паліцыяй у Індыі

ЛЕНДАН, 23. У правінцыі Біхар (Індыя) ў часе разгону сялянскай дэманстрацыі паліцыя пачала страляць, 4-х забіла і 2-х раніла. Сялянамі ранена 16 паліцэйскіх.

Украінская буржуазія замятае сьляды —„уціхаміраньня“ Зах. Украіны

ВАРШАВА, 23-І. Адміністрацыйнай камісіяй сойму разглядалася пытаньне украінскага клюбу адносна так званага «уціхаміраньня» Заходняй Украіны.

Прадстаўнікі буржуазнага ўкраінскага клюбу высунулі надзвычайна скромнае патрабаваньне стварыць камісію для абсьледваньня і аплаты страт пацярпеўшым сялянам.

Штаб інтэрвэнцыі

РЫМ, 23-І. Італьянскі друк паведамляе з Жанэвы падрабязнасьці заключэньня польска-румынскага ваеннага дагавору. З аўтарытэтных крыніц карэспандэнт паведамляе, што вышэйшае камандваньне польскай і румынскай арміямі перадана францускаму генэральнаму штабу.

«Значыцца,—прадаўжвае карэспандэнт,—і гэты ўчастак усходняй Эўропы будзе знаходзіцца пад кантролем накшталт таго, як вярхоўнае камандваньне войскам Малой Антанты даручана францускаму генэралу Нолле. Месцам знаходжаньня новага аб'яднанага камандваньня арміямі Польшчы і Румыніі намечаны Бухарэст, а само вярхоўнае камандваньне даручана генэралу Гуро, які ў бліжэйшы час накіроўваецца ў румынскую сталіцу».

Узнагарода УсеЛКСМ ордэнам Працоўнага чырвонага штандару

За праяўленую ініцыятыву ў справе ўдарніцтва і сацыялістычнага спаборніцтва, якія забясьпечваюць пасьпяховае выкананьне пяцігадовага пляну разьвіцьця народнай гаспадаркі Саюзу ССР, Прэзыдыум ЦВК Саюзу ССР пастанаўляе:

Узнагародзіць Усесаюзны ленінскі камуністычны саюз моладзі ордэнам Працоўнага чырвонага штандару.

Сакратар ЦВК Саюзу ССР А. ЕНУКІДЗЕ.

Напярэдадні Ўсесаюзнай нарады

НАКІРАВАЦЬ ТВОРЧУЮ ІНІЦЫЯТЫВУ РАБСЕЛЬКОРАЎ

на ўдарнае выкананьне і перавыкананьне вытворчай праграмы трэцяга рашаючага году пяцігодкі

Рагачэўскі раён па-баявому разгортвае падрыхтоўку да ўсесаюзнай рабселькораўскай нарады

Арганізавалі брыгаду імя 3-га году 5-цігодкі

Да Ўсесаюзнай нарады па пытаньні рабселькораўскага руху рабселькоры Вушаччыны ў асноўным падрыхтаваліся. Арганізаваны дзьве селькораўскія брыгады ў калгасе «Чырвоная Полаччына». Рэгулярна пачала выходзіць насьценгазэта «Малады Калгасьнік». Арганізавана брыгада з лепшых селькораў імя 3-га году пяцігодкі з 4-х асоб, якая абвесьціла сябе ўдарнай па выкананьні ўсіх задач, якія стаяць перад партыяй і ўрадам.

Раённай газэтай «Прымежны калгасьнік» у мэтах лепшай падрыхтоўкі да Ўсесаюзнай нарады выпушчаны спэцыяльны бюлетэнь. Бюлетэнь выпушчаны сіламі брыгады селькораў імя 3-га году пяцігодкі. Брыгада імя 3-га году пяцігодкі намеціла шэраг канкрэтных мерапрыемстваў у далейшай сваёй рабоце па рэканструкцыі сельскай гаспадаркі і абавязалася сыстэматычна зьмяшчаць матар'ялы у газэце «Савецкая Беларусь».

Селькор-ударнік ГРЫДЗЮШКА М.

Прымаем і выклікаем

Прымаю выклік селькора тав. Герасіменка аб уступленьні ў рады ўдарнікаў-селькораў газэты «Савецкая Беларусь». Выклік тав. Герасіменкі лічу надта карысным і неабходным асабліва цяпер пры ўступленьні краіны ў трэці рашаючы год пяцігодкі. З свайго боку я абяцаю яшчэ з большай энэргіяй і настойлівасьцю змагацца на фронце сацыялістычнага будаўніцтва і высьвятляць усе дадатныя і адмоўныя бакі ў гэтай рабоце на старонках друку. Апроч гэтага для таго, каб быць узброеным ленінскімі ведамі і па ленінску змагацца, я выпісаў зборнік ленінскіх твораў.

Селькор Я. ЛІПНІЦКІ.

**

Прымаю выклік тав. Марчанка і абвяшчаю сябе ўдарным селькорам газэты «Савецкая Беларусь» абвяшчаю сябе мабілізаваным і замацаваным за газэтаю «Савецкая Беларусь» да канца пяцігодкі. Абавязваюся асьвятляць дасягненьні і недахопы сацыялістычнага будаўніцтва вёскі, буду весьці ў штодзённай сваёй рабоце барацьбу з усімі адхіленьнямі ад генэральнай лініі камуністычнай партыі.

ЯРМАК КАСТУСЬ.

Уключыліся ў падрыхтоўку да ўсесаюзнай нарады

15 студзеня адбыўся зьлёт рабселькораў адзіночак і ўдарных брыгад Рагачоўскага раёну. Праўда, на зьлёт зьявіліся ня ўсе рабселькоры раёну. Аднак, гэты зьлёт зрабіў вялікі зрух у рабселькораўскай рабоце. Райком КП(б)Б і газэта «Камунар» да гэтага часу зусім мала зьвярталі ўвагі на работу з рабселькорамі.

Усе гэтыя недахопы былі адзначаны на рабселькораўскім зьлёце.

На раённым зьлёце былі заслуханы даклады аб далейшай рабоце сярод рабселькораў, пераход рабселькораў на новыя калектыўныя мэтады работы ад адзіночак селькораў да ударных брыгад, заслуханы даклад аб падрыхтоўцы да другой бальшавіцкай вясны і далейшым разгортваньні калектывізацыі.

Рабселькоры Рагачоўшчыны на гэтым жа зьлёце абвесьцілі сябе ўдарнымі на барацьбу за выкананьне і перавыкананьне плянаў другой вытворчай праграмы 3-га году пяцігодкі.

Савіцкі Я. М.

ПА-БАЯВОМУ ПАДРЫХТАВАЦЬ ДА ВЯСНЫ МТС—

апорныя пункты барацьбы за суцэльную калектывізацыю і ліквідацыю на гэтай аснове кулацтва як клясы

„Кампанія па заключэньні дагавору МТС з калгасамі, самая арганізацыя новых МТС павінны разглядацца, як важнейшая гаспадарчая і палітычная кампанія, якая павінна забясьпечыць ператварэньне пачатага прыліву ў калгасы ў прыліў сапраўды масавы, ахапляючы новыя мільёны гаспадарак і забясьпечваючы новы сур'ёзны крок наперад па шляху суцэльнай калектывізацыі і ліквідацыі кулацтва як клясы".

(Пастанова ЦК УсеКП(б) ад 29 сьнежня 1930 г.)

БЯЗЬЛІТАСНЫ УДАР па АПАРТУНІСТЫЧНАЙ недаацэнцы МТС

Дагаворная кампанія і рэалізацыя акцый трактарацэнтру ў радзе раёнаў праходзіць самацёкам.

МТС яшчэ не ўкамплектаваны аграпэрсаналам.

З 516 трактароў, патрабуючых рамонту, адрамантаваны толькі 56 трактароў.

Белдзяржснаб тармозіць завоз запасных частак.

Белкаапсаюз ня выканаў пастановы аб пабудове бакаў для гаручага.

Супроць апартуністычнай недаацэнкі МТС

Праграма другой бальшавіцкай вясны—гэта баявая праграма фарсаванага разгортваньня сацыялістычнага наступу на апошнюю апору капіталістычнай эксплёатацыі ў нашай краіне на кулацтва, гэта новы буйны крок па шляху суцэльнай калектывізацыі і ліквідацыі на яе аснове кулацтва як клясы. Вясна—рашаючае зьвяно ў справе ажыцьцяўленьня вялізарнейшай праграмы трэцяга рашаючага году пяцігодкі, у якім мы павінны завяршыць пабудову фундамэнту сацыялістычнай экономікі СССР. Буйнейшыя капіталаўкладаньні ў сельскую гаспадарку, якія мы ўтвараем у гэтым годзе, надзвычайна хуткія тэмпы мэханізацыі сельскае гаспадаркі, у першую чаргу яе сацыялістычнага сэктару,—усе гэта падводзіць пад праграму другой бальшавіцкай вясны магутнейшую фінансава-матар'яльную і тэхнічную базу.

Мы сёлета шырока разгортваем будаўніцтва машынатрактарных станцый. Да вясны па ўсім СССР у строй уступяць звыш 1000 новых МТС. У БССР больш 20 новых МТС пачнуць пракладваць шляхі суцэльнай калектывізацыі.

Ці трэба гаварыць аб МТС, як аб рычагох суцэльнай калектывізацыі, як аб фарпостах сацыялістычнага наступу, як аб рашаючых пунктах сацыялістычнай рэканструкцыі сельскае гаспадаркі цэлых раёнаў, як аб здольных і пераконваючых агітатарах за калгасны рух? Усе гэта—аксіома, істына, што ня патрабуе доказаў. За кароткі тэрмін свайго існаваньня МТС на справе паказалі, якую буйнейшую ролю адыгрываюць яны, якой магутнейшай зброяй бальшавіцкага наступу зьяўляюцца яны. Толькі праз пасьпяховае будаўніцтва і арганізацыю МТС можна ў сапраўднасьці забясьпечыць выкананьне гістарычных рашэньняў пленуму ЦК і ЦКК УсеКП(б) аб ахопе калектывізацыяй у 1931 г. ня менш 50 проц. сялянскіх двароў СССР.

Досыць падаць такі факт, як патроеньне проценту калектывізаваных двароў у Койданаўскім раёне, як стварэньне мясцовай МТС за адну толькі восень 20 новых калгасаў; досыць прааналізаваць рост калектывізацыі ў раёнах дзейнасьці Танежыньскай, Асьвейскай, Шклоўскай, Заслаўскай і інш. МТС, каб відавочна ўбачыць рэвалюцыянізуючую ролю МТС, гэтых сапраўдных будаўнікоў новай вёскі, гэтых выдатных агітатараў за калгасы.

Але сёньня у дні, калі краіна ўзмоцнена рыхтуецца да правядзеньня бальшавіцкай вясны трэба сканцэнтраваць агонь па тых, хто перашкаджае будаўніцтву МТС, хто тармозіць разьвіцьцё іх дзейнасьці. Мы павінны канстатаваць, што ў цэлым радзе раёнаў яшчэ няма сапраўднай бальшавіцкай барацьбы за МТС, няма сапраўдна-бальшавіцкіх тэмпаў мабілізацыі калгасных і бядняцка-серадняцкіх мас сялянства вакол пытаньняў будаўніцтва МТС, няма патрэбнай увагі, няма сыстэматычнай дапамогі новабудучымся МТС.

Больш відавочна гэта па выніках рэалізацыі акцый Трактарацэнтру. Ганьба і сорам! Мы да гэтага часу выканалі менш 20 проц. плянавага заданьня: нам трэба было рэалізаваць акцый Трактарацэнтру на 6.930.000 рублёў, а мы рэалізавалі ўсяго толькі на 1.100.000. Ёсьць раёны, якія па сутнасьці нічога не зрабілі для таго, каб прасунуць акцыю Трактарацэнтру ў вёску. І толькі тры раёны (Слуцкі, Хойніцкі і Горацкі) выканалі заданьне на 86 проц.

Чым тлумачыць такія ганебныя вынікі кампаніі рэалізацыі акцый Трактарацэнтру? Нельга забывацца аб тым, што невыкананьне заданьняў па рэалізацыі акцый ставіць другую бальшавіцкую вясну пад рэальную пагрозу паслабленьня яе тэхнічнай базы. Трэба зразумець, што кожная нерэалізаваная акцыя Трактарацэнтру ёсьць удар па калектывізацыі, што кожная нерэалізаваная акцыя тармозіць справу суцэльнай калектывізацыі. Зрыў справы рэалізацыі акцый Трактарацэнтру ў адных раёнах, слабае разгортваньне гэтай справы ў другіх раёнах зьяўляюцца вынікам праваапартуністычнай стаўкі на самацёк, зьяўляюцца яскравым праяўленьнем правага апартунізму на практыцы.

Але ня толькі ў галіне рэалізацыі акцый Трактарацэнтру сутыкаемся мы з фактамі праваапартуністычнай практыкі. Нярэдка мы сутыкаемся з недаацэнкай МТС, іх вядучай і арганізуючай ролі ў калгасным руху, з праваапартуністычнымі адносінамі да будаўніцтва МТС. Вось рад характэрных фактаў: у Лёзьне, Смалявічах, Горках, Мсьціслаўлі да гэтага часу не адведзена зямельная плошча для будаўніцтва новых МТС. У Лёзьне проста выкінулі трактары з памяшканьня аграпункту на сьнег, пад адкрытае неба. Амаль ні ў адной МТС няма поўнага штату аграномаў. Адпаведная пастанова партыі і ўраду аб перадачы МТС пэўнай колькасьці работнікаў—ня выканана. Ня гледзячы на тое, што мы знаходзімся ў пэрыядзе, калі трэба шырока разгарнуць дагаворную кампанію МТС з калгасамі, у МТС няма інструктароў па масавай рабоце.

Як расцэньваць усе гэтыя факты? Як расцэньваць такі факт, калі, скажам, Асьвейскі райком партыі вылучае інструктарам масавай работы мясцовай МТС былога кааператара, які зьняты з работы за апартунізм? Няўжо Асьвейскі райком партыі лічыць, што ў МТС можна пасылаць апартуністаў на работу, што там яны могуць прыгадзіцца?

Або такі факт: старшыня Горацкага Райкалгассаюзу тав. Белавусаў інфармацыю МТС ставіць толькі ў бягучых справах на нарадзе калгаснага активу, і то толькі пад націскам кіраўнікоў МТС. Ці не зьяўляецца гэты факт яскравым доказам недаацэнкі вялізарнага значэньня МТС?

Зусім зразумела, што ўсе гэтыя факты, якія накіраваны на тармажэньне будаўніцтва МТС і, значыць, новага ўздыму хвалі калгаснага прыліву, іграюць на руку кулаку. У той жорсткай клясавай барацьбе, якая разгортваецца вакол будаўніцтва МТС і ў якой кулак, шалёна супраціўляючыся падвядзеньню новай тэхнічнай базы пад сацыялістычную рэканструкцыю сельскае гаспадаркі, усімі мерамі спрабуе сарваць арганізацыю МТС, у гэтай барацьбе кулак атрымлівае надзейнае падтрыманьне з боку апартуністаў.

Аб недаацэнцы МТС сьведчыць і той факт, што мы да гэтага часу яшчэ ня маем у цэлым радзе раёнаў баявога разгортваньня дагаворнай кампаніі МТС. Той факт, што вакол дагаворнай кампаніі ня ўзьняты масы, красамоўна сьведчыць аб спробах зьвесьці арганізуючае значэньне МТС на нішто, ператварыць іх у простыя пракатныя пункты, нічога супольнага ня маючыя з тым значэньнем, якое надае МТС партыя і ўрад як асноўным рычагом і цэнтрам суцэльнай калектывізацыі цэлых раёнаў.

Між тым, у пастанове ЦК УсеКП(б) ад 29-XII 1930 г. мы маем наступныя досыць красамоўныя і выразныя радкі:

«Кампанія па заключэньні дагавораў МТС з калгасамі, самая арганізацыя новых МТС павінны разглядацца, як важнейшая палітычна-гаспадарчая кампанія, якая павінна забясьпечыць ператварэньне пачатага прыліву ў калгасы ў прыліў сапраўды масавы, якія ахапляе новыя мільёны гаспадарак і забясьпечвае новы сур'ёзны крок уперад па шляху суцэльнай калектывізацыі і ліквідацыі кулацтва, як клясы».

Неабходны рашучы пералом у адносінах да МТС. Неабходна выкарчаваць да канца малейшае праяўленьне апартунізму ў адносінах да МТС. Неабходны рашучы паварот тварам да МТС усіх раённых арганізацый. Неабходны паварот і саміх МТС на баявыя тэмпы правядзеньня дагаворнай кампаніі з калгасамі. Да другой бальшавіцкай вясны—усе нашы МТС павінны прыйсьці поўнасьцю падрыхтаваныя, з новым магутным уздымам хвалі прыліву ў калгасы.

Белкаапсаюз не пабудаваў бакі для гаручага

Арганізацыя і будаўніцтва 23 МТС патрабуе пабудовы значнай колькасьці нафтахавальнікаў. Яшчэ ўвосень на шырокай нарадзе быў складзен плян пабудовы нафтахавальнікаў. Па гэтым пляне Белкаапсаюз у асобным квартале павінен быў дабудаваць 14 бакаў для газы ўмяшчальнасьцю ў 668 тон, для лігрыму—17 бакаў умяшчальнасьцю ў 496 тон; пабудаваць 36 новых бакаў для газы—умяшчальнасьцю ў 1723 тон, для лігрыму—14 бакаў умяшчальнасьцю ў 400 тон.

Аднак да гэтага часу яшчэ ніводнага баку Белкаапсаюз не пабудаваў. МТС нафтахавальнікамі да веснавой пасеўкампаніі не забясьпечаны.

Неабходна ўдарыць па белкаапсаюзаўскім самацёку, які зрывае падрыхтоўку да пасеўкампаніі і не дае магчымасьці своечасова разгарнуць фарсаваньне трактарных калён МТС на палёх калгасаў.

Губінаў.

Рагаткі ў колах

Ня гледзячы на тыя цяжкасьці, якія сустрэла МТС у Горках, усё-ж з 1-I 1931 г. адкрыліся курсы трактарыстаў. Курсы разьлічаны на 125 асоб, якіх павінны былі вылучыць калгасы і накіраваць 1 студзеня на курсы. Але на першы дзень заняткаў зьявілася 52 проц.; астатнія не зьявіліся з прычыны нядбайнасьці старшыні Райкалгассаюзу тав. Белавусава, які ня хоча зразумець, што тыя кадры, якія МТС павінна падрыхтаваць, зьяўляюцца кадрамі калгасаў. Белавусаў гаворыць, што гэта справа МТС, якую ён лічыць сваім «пад'аддзелам». Белавусаў замест дапамогі МТС—перашкаджае ёй.

Калі склікаюцца нарады калгасьнікаў, дык Белавусаў не паведамляе МТС аб гэтым. У канцы сьнежня была нарада, аб якой МТС даведалася выпадкова. Прадстаўнік МТС унёс прапанову заслухаць інфармацыю аб машынна-трактарнай станцыі. Белавусаў інфармацыю МТС паставіў у бягучых справах. Пасьля інфармацыі Белавусаў оказаў на нарадзе, што МТС займаецца не сваёй справай.

Белавусаў ня хоча ўвязаць плян веснавой сяўбы з МТС, а робіць адзін. Белавусаў робіць цэлы рад іншых шкодных зьявішчаў і гэтым самым парушае прынцып МТС, аб якіх сказана ў пастанове ЦК УсеКП(б) ад 29-XII-30 году.

Для МТС не аслабаняюцца хлявы, коні знаходзяцца ў калгасе: за 2 кілёмэтры ад працаўнікоў МТС, няма ніводнай кватэры.

Прэзыдыюм Райпрафбюро вылучыў 10 членаў саюзу на курсы трактарыстаў у парадку шэфства, пасьля курсаў трактарысты будуць накіраваны ў калгасы. На працягу цэлага месяцу Райпрафбюро і РК сельгаслесрабочых дапамагаюць МТС. Але райасьпэктарыят асьветы бюрократычна адносіцца да справы курсаў.

МТС ня мае магчымасьці з-за адсутнасьці часу праводзіць работу на раёне ў напрамку падрыхтоўкі кадраў праз ВШКМ. МТС склікала дзённую школу калгаснай моладзі, куды паступілі некалькі дарослых.

У справе падрыхтоўкі кадраў павінны прыняць удзел ня толькі адна МТС, але і ўсе раённыя арганізацыі. Гэтага ў нас на сёньняшні дзень няма. Белавусаў падыходзіць да справы падрыхтоўкі кадраў бюрократычна. Напрыклад, Белавусаў піша ў калгас Зарэчча вылучыць на курсы 50 чал., у той час, як у тым калгасе напэўна і ўсіх дарослых ня будзе столькі.

Працаўнік МТС.

Горацкі р.

Койданаўская МТС

Рамонт трактарнага парку ў небясьпецы

Замест 516—адрамантавана толькі 56 трактараў

Усе трактары і сельска-гаспадарчыя машыны як па лініі Трактарацэнтру, так і па калгасна-каапэрацыйнай сыстэме падлягаюць рамонту пад агульным наглядам і кіраўніцтвам Трактарацэнтру. Па падліку сёлета рамонту падлягае арыентыровачна: капітальнаму—150 трактараў, сярэдняму—252 трактары і бягучаму—114 трактараў. Цьвёрдай лічбы аб колькасьці трактараў і сельска-гаспадарчых машын няма з прычыны таго, што **з 65 раёнаў, дзе ёсьць трактары, толькі 20 раёнаў прыслалі ведамасьці на трактары, а астатнія 45 раёнаў, ня гледзячы на распараджэньні, ведамасьцяй ня прыслалі і тым самым адцягваюць рамонт на далейшы час.**

Усім трактаракарыстальнікам загадана накіраваць трактары ў майстэрні, але гэта распараджэньне ня выконваецца. Некаторыя трактаракарыстальнікі яшчэ малоцяць трактарамі, а некаторыя, **пад уплывам кулацкай агітацыі, не вязуць трактары ў майстэрні,** баючыся, што яны будуць разьмеркаваны пасьля рамонту толькі па раёнах дзейнасьці МТС. Калгасцэнтр падпарадкаваным яму трактаракарыстальнікам ня даў цьвёрдай ўстаноўкі загаду аб накіраваньні трактараў па майстэрнях у вызначаны тэрмін.

Наогул з перадачай рамонту трактараў Трактарацэнтру спэцыялісты трактарнай справы Калгасцэнтру сталі ў баку і амаль на кожным пасяджэньні заяўляюць:

— Мы цяпер трактарамі і рамонтам ня кіруем.

Вядома, што такі погляд вельмі шкодны і мае ўплыў на падпарадкаваньне Калгасцэнтру трактаракарыстальнікаў.

Вынікам гэткага погляду здарылася тое, што Чэрыкаўскі Райкалгасаюз да гэтага часу не перадаў спэцабсталяваньня Клімавіцкай майстэрні, а астатнія арганізацыі гэту перадачу вельмі зацягнулі і тым самым перашкодзілі своечасоваму разгортваньню рамонтнай кампаніі.

На сёньняшні дзень адрамантавана толькі 56 трактараў па ўсіх майстэрнях. Маруднасьць рамонту, недахоп запчастак да трактароў «Джон-Дзір», «Манарх», «Інтар» сыгналізуюць небясьпеку і зрыў рамонту трактараў гэтых марак.

Запасныя часткі да трактараў «Фордзон», «Путиловец» ёсьць, але Белдзяржснаб своечасова іх не разьмеркаваў па майстэрнях толькі таму, што, бачыце, «ня былі вядомы бягучыя рахункі майстэрняў»...

Запасныя часткі да трактароў «Джон-Дзір», «Манарх», «Інтар» Белдзяржснаб абяцае завезьці не раней паловы лютага (раней аб гэтым не паклапаціўся). а маючыяся запчасткі Белдзяржснабам разасланы майстэрням толькі тады, калі брыгада ўзяла «спэцаў» на буксір.

Неабходна ўсім майстэрням па прыкладзе Койданаўскай МТС пераключыць працу майстэрняў на 2-3 зьмены, разгарнуць сярод працаўнікоў майстэрняў ударніцтва і сацспаборніцтва. Толькі пры гэтай ўмове прарыў будзе ліквідаваны.

Койданаўская МТС мяркуе свой плян па рамонту трактараў палкам выканаць да 1 лютага г. г.

Трэба ўдарыць па апартуністычным кіраўніцтве ў тых раёнах, у якіх зрываецца рамонт трактараў. Не сядзець у габінэтах, не займацца адпіскай і бюрократычнымі спасылаваньнямі адзін на аднаго, а выехаць на месцы і сапраўды па-баявому кіраваць рамонтам трактараў,—вось задача, якая павінна быць безадкладна выканана. Трэба разьбіць кулацкую агітацыю супроць машын, супроць МТС,—трэба мабілізаваць калгасьнікаў, бядняцка-серадняцкія масы вёскі на выкананьне задач другой бальшавіцкай вясны. Т.

Ліквідаваць прарыў

Першымі па рэалізацыі акцый Трактарацэнтру ідуць Слуцкі, Хойніцкі і Горацкі раёны. Ганебна адстаюць; Асьвея, Чырвоная Слабада, Ветка

Ліміт на капітальнае будаўніцтва МТС на 1931 год вызначаны ў 6.930.000 руб. З гэтага ліку вызначана: на трактары—394.000 руб., сельгасмашыны—1.384.000 руб., аўтатранспарт—119.000 руб., на транспарт без аўто—323.000 руб., розны сельска-гаспадарчы інвэнтар да вясны—598.000 руб., на сельска-гаспадарчы інвэнтар на працягу году—178.000 руб., на будаўніцтва МТС—2.096.000 руб., на абсталяваньне майстэрняў капітальнага рамонту—323.000 руб., на электрастанцыю—171.000 руб., на абсталяваньне майстэрняў бягучага рамонту—177.000

Капітальныя затраты ў 6.930.000 р. павінны быць пакрыты сродкамі ад рэалізацыі акцый Трактарацэнтру сярод каапэраванага і некаапэраванага насельніцтва.

Рэалізацыя акцый, якая пачата з 1 кастрычніка 30 г., праходзіць вельмі слабымі тэмпамі. **Заданьне на квартал ў 1.100.000 руб. выканана да 1 студзеня толькі на 19 проц.**

Слабасьць і маруднасьць тэмпаў па рэалізацыі акцый тлумачыцца тым, што ў раёнах будаўніцтва МТС вакол МТС ня створана належнай грамадзкай думкі, не разгорнута сацспаборніцтва і ўдарніцтва аднаго раёну з другім.

Па рэалізацыі акцыі **першымі ідуць Слуцкі, Хойніцкі і Горацкі раёны,** дзе выкананьне заданьня дасягае 86 проц.

У раёнах—Асьвейскім, Чырвона-Слабодзкім, Веткаўскім арганізацыі ўсё яшчэ не раскачаліся, усё яшчэ «абмяркоўваюць» гэта пытаньне.

Неабходна зараз-жа ліквідаваць прарыў па рэалізацыі акцый у адсталых раёнах. трэба дамагчыся выкананьня заданьня на ўсе 100 проц.

Г—скі.

Агітатары за суцэльную калектывізацыю

Больш увагі Лёзьненскай МТС

Надоечы ў м. Лёзьне прыбыло 40 трактараў—агітатараў за суцэльную калектывізацыю. Пастроіўшыся ў адну калёну, трактары са станцыі рушыліся да памяшканьня, дзе адбываўся 6-ты раённы зьезд Саветаў. Зьезд шчыра вітаў трактарную калёну.

У Лёзьненскім раёне вызначана пабудаваць МТС. Гаворачы пра падрыхтоўку да будаўніцтва МТС, трэба сказаць, што з боку раённых арганізацый, а таксама і райвыканкому няма сур'ёзнай увагі да гэтай справы. Будаўніцтва да гэтага часу яшчэ не пачата ня гледзячы на тое, што вясна ўжо набліжаецца. Ня будуецца станцыя толькі затым, што паміж райвыканкомам і арганізатарам МТС т. Яромай адбываюцца вялікія спрэчкі. Райвыканком не дапамагае МТС.

Кароль К.

Лёзьненскі р.

Белдзяржснаб зрывае рамонт

Усім майстэрням па рамонту трактароў і сельска-гаспадарчых машын вельмі патрэбен інструмант, які ляжыць на складах Белдзяржснабу, майстэрням чамусьці не выдаецца.

Запасныя часткі да трактароў і машын па заяўках майстэрняў рассылаюцца толькі пасьля неаднародных напамінкаў, чым тармозіцца рамонт трактароў.

Калгасныя кузьні ўвогалем не забясьпечаны. Сартовае жалеза, патрэбнае для рамонту, ляжыць на складах.

Плугі, сявялкі дыскавыя, культыватары, патрэбныя для пасеўкампаніі, на якія ёсьць з раёну заяўк, па прызначэньні не накіроўваюцца. — Бел-

На двары складу пад адкрытым небам у сьнезе знаходзіцца шмат інструмантаў, каштоўных машын і частак да іх, якія ржавеюць і псуюцца.

Глядач.

О. Канакоцін

Абвастрэньне клясавай барацьбы ў беларускай літаратуры ў пэрыяд сацыялістычнай рэканструкцыі*)

Расстаноўка творчых сіл у сучаснай беларускай літаратуры

Сучасную беларускую літаратуру можна разьмежаваць па чатырох асноўных літаратурных кірунках: літаратура пралетарская, — сялянская, **)— папутніцкая і буржуазная нацыянал-дэмакратычная літаратура.

Пытаньне пра беларускую пралетарскую літаратуру настолькі цікавае і шырокае, што яно ня можа быць у дадзенай рабоце цалкам ахвачана, затым абмяжуемся некалькімі заўвагамі.

Крыніцай беларускай пралетарскай літаратуры зьяўляецца Кастрычніцкая рэвалюцыя. У першыя гады пасьля Кастрычніцкай рэвалюцыі заўважваецца ўздым у творчасьці беларускай літаратуры. Першым нашым творам, які зьявіўся ў 1921 г. у беларускай літаратуры, мы маем поэму Чарота «Босыя на вогнішчы», якая і зьяўляецца ў той час першым творам у разьвіцьці беларускай пралетарскай паэзіі.

Расійская пралетарская літаратура, якая афармілася і склалася шмат раней, чым беларуская, зьявілася вялікай дапамогай для стварэньня беларускай пралетарскай літаратуры.

Рост і ўздым прамысловасьці і сельскай гаспадаркі Беларусі зьявіліся падставай пасьпяховага разьвіцьця пралетарскай літаратуры.

Між іншым, яшчэ і да гэтага часу дзе-ні-дзе імкнуцца давесьці, што пралетарская літаратура на Беларусі вырасла не ад Кастрычніка, а ад пэрыяду «Нашай Нівы» і заходзіць сваімі карэньнямі да Скарыны і Сямёна Тураўскага. Гэта ні што іншае, як нацыянал-дэмакратычная ідэалізацыя фэўдальнага і буржуазнага мінулага Беларусі, гэта шкодніцкая тэорыя клясавага ворага.

Мы далёкі нават і ад таго, каб лічыць прабацькам пралетарскай літаратуры і такіх пісьменьнікаў, як Гартны, на чым вельмі ўпарта настойваюць некаторыя тэарэтыкі беларускай літаратуры.

Цішка Гартны з яго дарэвалюцыйнай творчасьцю не зьяўляецца пралетарскім пісьменьнікам. У Цішкі Гартнага ў ягонай дарэвалюцыйнай творчасьці ёсьць пратэсты і бунтарства, але пратэст, які ня ідзе далей бунтарства. У сваёй дарэвалюцыйнай творчасьці ён не падняўся да вышыні сьвядомасьці волі пралетарыяту. Там няма разуменьня вялікіх задач пралетарскай рэвалюцыі, якая у тыя часы надыходзіла. Затым ні ў якім разе нельга сьцьвярджаць, што Цішка Гартны зьяўляецца прабацькам беларускай пралетарскай літаратуры.

Трэба адзначыць, што наперакор прароцтвам нацыянал-апартуністых, якія гаварылі, што на Беларусі ня можа быць пралетарскай літаратуры, (Ігнатоўскі аб поэме Чарота), наперакор надрыўнаму крыку з нацыянал-дэмакратычнага лягеру, пра тое, што на Беларусі ня можа быць пралетарскай літаратуры, затым што гэта краіна самабытная, вясковая, наперакор прароцтвам трацкістых, якія гаварылі, што ў пэрыяд пераходу да сацыялізму пытаньне магчымасьці існаваньня беларускай пралетарскай літаратуры зьяўляецца пытаньнем даволі спрэчным (пра гэта пісаў у сваім артыкуле Купцэвіч), наперакор усім гэтым прароцтвам, як нацыянал-апартунізму, так і нацыянал-дэмакратызму і трацкізму, мы на сёньняшні дзень можам канстатаваць наяўнасьць беларускай пралетарскай літаратуры. Гэтая літаратура можа яшчэ ня зусім склалася, ня зусім афармілася, ня зусім выкрышталізавалася, як пралетарская літаратура, яна ў некаторых сваіх творах можа быць недастаткова чотка адлюстроўвае задачы і ролю пралетарыяту, што тлумачыцца тым, што беларуская пралетарская літаратура зьяўляецца маладой літаратурай, і тым, што яшчэ сам БелАПП недастаткова моцна ў сваёй творчасьці зьвязаны з узрастаючай з кожным днём нашай сацыялістычнай прамысловасьцю і з рабочай клясай, але ва ўсякім выпадку на сёньняшні дзень мы можам сказаць, што беларускую пралетарскую літаратуру мы маем.

Мы бачым хуткі тэмп разьвіцьця прамысловасьці і разам з тым хуткі рост пралетарыяту Беларусі. Рост прамысловасьці Беларусі па пяцігодцы быў прадугледжан на 442 проц. Калі мы параўнаем гэта з 282 проц. агульнага росту ўсяго Савецката Саюзу, мы ўбачым калёсальную розьніцу ў тэмпах, якімі падымаецца прамысловасьць Беларусі.

Мы бачым, як на практыцы ажыцьцяўляецца Ленінская ўстаноўка партыі і на падцягваньне экономічнага ўзроўню адсталых нацыянальнасьцяй да ўзроўню экономікі перадавых перамогшых нацыянальнасьцяй.

Бяз сумненьня, што база для пралетарскай літаратуры на Беларусі з кожным днём пашыраецца. БелАПП цяпер вядзе вялікую работу па выхаваньні новых кадраў літаратараў з рабочых-ударнікаў. БелАПП арганізуе гурткі на фабрыках і заводах. БелАПП цяпер мае такіх прадстаўнікоў пралетарскай літаратуры, як Лыньккоў, Галавач, Мурашка, Ліманоўскі, Александровіч, Чарот і памёршы Трус, які і раней зьяўляўся яркім прадстаўніком інтарэсаў бядняцкіх сялянскіх мас, які паступова падняўся на ўзровень разуменьня задач рабочай клясы, і даў нам талёнавіта напісаную поэму «Дзесяты падмурак».

Усе гэтыя сілы растуць ад Кастрычніка, яны зразумелі Кастрычнік, ішлі з рабочай клясай пад кіраўніцтвам партыі, выхаваны ёю.

І так, не ад Скарыны, не ад сьпевакоў фэўдалізму Дунінаў-Марцынкевічаў і не ад «Нашай Нівы» расьце беларуская пралетарская літаратура, а толькі ад вялікага Кастрычніка.

Сялянская літаратура на Беларусі мае даволі шмат маладых кадраў. Праўда, над гэтымі кадрамі мы яшчэ мала працуем. Сярод прадстаўнікоў сялянскай літаратуры ёсьць імёны ўпаўне аформленага сялянскага пісьменьніка, як Каваль, Баранаў, Нікановіч, Сташэўскі. Гэтыя таварышы правільна адлюстроўваюць процэс рэканструкцыі сельскай гаспадаркі, правільна ўспрыймаюць кіруючую ролю пралетарыяту і партыі. Яны ня толькі адлюстроўваюць у мастацкай форме працэс, які адбываецца ў вёсцы, але спрабуюць працаваць над зьменай самога жыцьця вёскі, разумеючы правільна задачы партыі і рабочай клясы.

Хуткі рост калгаснага руху, вырошчваньне ў калгасах новага тыпу чалавека—калгасьніка-ударніка, бяз сумненьня будзе зьяўляцца тэй базай, на якой будуць працаваць беларускія сялянскія пісьменьнікі. Мы мелі ня дрэнны вопыт, калі газэта «Беларуская Вёска» выпускала часопіс «Чырвоны сейбіт», дзе выключна пісалі новыя кадры з селькораў. Мы маем цяпер добры вопыт Бабруйскай раённай газэты «Камуніст», якая выдае дадатак пад назвай «Вясна». Вакол гэтага дадатку цяпер ужо налічваюцца не адзінкі, а дзесяткі маладых селькораў, калгасьнікаў, ударнікаў, якія работай даводзяць, што кадры ў нас ёсьць. Але калі ўзяць раённыя філіі БелАПП як філію Амсьціслаўскую, Аршанскую, Полацкую і нават Магілеўскую, то гэтыя філіі БелАПП па сваёй сутнасьці складаюцца з сялянскіх пісьменьнікаў, пачынаючых сялянскіх пісьменьнікаў. Такім чынам, рэзэрвы для сялянскай літаратуры Беларусі, бязумоўна ёсьць.

У гэтай галіне патрэбна вялікая работа па выхаваньні новых кадраў, па скалочваньні тэга кадра, вакол якога павінна стварыцца аб'яднаньне беларускіх сялянскіх пісьменьнікаў.

Папутніцкая беларуская літаратура. —І «Полымя» і «Узвышша» у сваіх шэрагах маюць ня мала папутнікаў, і нават у БелАПП'е ёсьць папутнікі. Адною характарыстыкай для нашых папутнікаў можа зьявіцца, так сказаць, нацыянальная «шыльда», за якою яны ня бачаць клясавай сутнасьці рэчаў. Нашы папутнікі вельмі часта хварэюць нацыяналізмам. Але адсюль ні ў якім выпадку нельга ставіць пытаньне пра тое, што гэты нацыяналізм павінен нас адштурхоўваць ад работы над імі, мы не адмовімся ад выхаваньня такіх папутнікаў, як Крапіва. Кузьма Чорны, які ў сваёй сялянскай тэматыцы да апошняга часу ня можа перамагчы дробна-буржуазнага погляду на сялянства. Кузьма Чорны ўсімі сіламі стараецца перамагчы гэты культ моцнага індывідууму-селяніна, па сутнасьці кулака. Але гэта з цяжкасьцямі яму даецца. Ёсьць у нас і таварышы, якія блукаюць у нетрах упадніцкай лірыкі, якія ніякім чынам ня могуць узьняцца на вышыню тых задач, што стаяць перад пралетарскай літаратурай, хоць яны гэтага ўпарта дамагаюцца (Маракоў, Кляшторны).

Слабасьць марксыцкай крытыкі ў значнай ступені затрымлівае выхаваньне папутнікаў, адваёўваньне лепшай іх часткі, набліжэньне іх да нас. Я гавару пра папутнікаў таму, што, па маёй думцы, пытаньне пра папутнікаў беларускай літартуры ні ў якім выпадку ня здымаецца. Над папутнікамі нам трэба працаваць.

Пераходзім да буржуазна-нацыяналістычнай часткі нашай літаратуры, да літаратуры нацыянал-дэмократычнай. На гэтай частцы неабходна застанавіцца больш падрабязна таму, што вялізарную ўвагу ў барацьбе на літаратурным фронце нам прышлося накіраваць на нацыянал-дэмакратычную літаратуру. Сярод пісьменьнікаў буржуазна нацыяналістычнай, нацыянал-дэмакратычнай літаратуры, мы маем такія імёны, як Дубоўка. Пушча, Зарэцкі, Мрый, Грамыка, М. Гарэцкі, Колас, Янка Купала, якія сьцьвердзілі у сваім юбілейным зборніку яшчэ раз, з кім ён ідзе.

Дубоўка ў мінулым маладняковец, які перайшоў пасьля ва «Узвышша», Дубоўка, стаўшы на позыцыю нацыянал-дэмакратызму, дае нам два цікавых творы: «І пурпуровых ветразей узьвівы» і «Комбайн». У першым з гэтых твораў ён падае разважаньні паэта-лірака і матэматыка (бальшавіка). Матэматык у яго ня толькі сухі, але ў сваіх развагах і проста дурны. У спрэчках лірыка і матэматыка пераможцам становіцца лірык. Матэматык застаецца ў дурным становішчы. Дубоўка, паказаўшы, такім чынам, матэматыка, ставіць на суд чытача абодвых і гаворыць: «Скажэце, з кім вы пойдзеце з лірыкам ці з матэматыкам»? Прасьцей гаворачы, з кім вы пойдзеце, з бальшавіком-дурнем ці з намі?..

Больш паказальным зьяўляецца яго другі твор «Комбайн». У «Комбайне» Дубоўка піша пра тое, як аршанскі кандуктар, пад якім ён разумее партыю, пасадзіў у вагон кур'ерскага цягніка селяніна, для таго, каб павезьці яго ў калектыў і пачаў угаворваць селяніна, каб той згадзіўся добраахвотна ўступіць у калектыў. Селянін адказвае, што ён на гэта ня згодзен. Кандуктар працягвае настойваць прычым у сваіх доводах кандуктар паказан адмоўным тыпам, а селянін, наадварот, паказан асобай, з псыхалёгіяй, якую гэтаму кандуктару не падламаць. І недарэмна Дубоўка ўкладае душу ў адказы гэтага селяніна калі ён парыруе кандуктару. Селянін гаворыць кандуктару:

«Цябе салавей не дагоніць,
Калі, нават, возьме лакотку,
І ночы ня хопіць сягоньня
І ноч можа здацца кароткай.
Ды ўсё яно добра ў дарозе,
Калі ты ляжыш на паліцы,
Калі ты ні ў якай трывозе,
Ніякай няма навальніцы...
А вось, як узойдзеш у хату,
Як глянеш на шэрыя сьцены,—
Згадаеш і дзеда і тату,
Радню да дзесятых каленьняў,—
Дык надта і не паскачаш

Дык надта і не падскочыш.
Хоць горка калі паплачаш,
Хоць хочаш ты сам ці ня хочаш.
Здалёку даваць парады
Бадай што ня вельмі цяжка.
І казка здаецца, як праўда
І праўда здаецца, як казка.
Бліжэй падыйдзі, чалавеча,
Да гэтай вясковай сядзібы,
Калі насуваецца вечар,
Калі нараджаюцца хібы...
Ты думаеш, лёгка пакінуць
Усё, што ў стагодзьдзях зьбірана?
Ня выганіш гэнага клінам,
Бо будуць няўгойныя раны...,
Мне кожны памежак знаёмы,
Сьмяецца мне кожны лісточак,
Дык што ты мне радзіш для злому,
Дык што ты мне радзіш, браточак?
Павінен я кінуць, зрачыся
Усяго, што з маленства мне міла?»

Увесь твор прасякнуты ідэяй моцнай асобы селяніна, які супраціўляецца партыі.

Адсюль ня цяжка высьвяціць і мэту, якую прасьледуе паэма.

У гэтай поэме ў лірычным адступленьні Дубоўка апавядае казачку, а ён між іншымі вялікі мастак на лірычныя адступленьні. Казку пра тое, што была некалі Мазырская княжна, якая ўдавілася косткаю. Гэтая княжна, па звычаю заходніх народаў, была пакладзена ў склеп. Прыходзіць злодзей, пачынае яе рабаваць. Злодзей рабуе да апошняй кашулі і калі пачынае зьнімаць з гэтай княжны, якая ўдавілася косткай, кашулю, тады ад нялоўкага штуршка злодзея костка выскоквае з горла, і княжна прачынаецца і крычыць. Злодзей кідае рэчы, баючыся, што яго зловяць вартаўнікі. Такі прыкладна, зьмест казкі. Беларусь,—гэта княжна, якая ўдавілася косткай, цяпер абрабованая бальшавікамі, абабраная да апошняй кашулі, закрычыць і закрычыць так, што прыбяжыць вартаўнік з Захаду і прагоніць «злодзея-бальшавіка».

Па гэтых двух творах, якія да слова гаворачы, мастацкі напісаны, з ўсёю ўпэўненасьцю можна сказаць, што Дубоўка зьяўляецца сьпеваком клясавата ворага.

Ня менш характэрным зьяўляецца такі нацыянал-дэмакратычны пісьменьнік як Зарэцкі. У аповесьці «Голы зьвер» Зарэцкі апявае моцнага індывідума, чалавека-самца, у другім творы «Падарожжа па новую зямлю», ён выслаўляе кулака.

«Падарожжа на новую зямлю» зьявілася мастацкім афармленьнем кулацкай палітыкі былога Наркамзему Прышчэпава, накіраванай на хутарызацыю Беларусі. Зарэцкі ў мастацкай форме праводзіць нацыяналістычныя ідэі самабытнасьці вёскі, пра немагчымасьць калектывізацыі Беларусі, даводзіць, што для Беларусі зьяўляецца вышэйшым ідэалам—хутарызацыя, а не калектывізацыя.

Апошні твор Зарэцкага «Крывічы» сапрўды зьяўляецца «вышэйшым дасягненьнем» нацыянал-дэмакратызму ў літаратуры. Тут Зарэцкі паказвае падрыхтоўку нацыянал-дэмакратычнага паўстаньня супроць савецкае ўлады. Зарэцкі дае моцную індывідуальнасьць правадыра нацыянал-дэмакратаў Беразоўскага, які пасьля сьмерці зьяўляецца сьцягам, што яднае ўсіх нацыянал-дэмакратаў, правадыра, які пасьля сваёй сьмерці пакідае запавет, у процівагу запавету Леніна, пра тое, што трэба зьбіраць усе сілы, з нізін, з балот, зьбіраць народ на паўстаньне супроць «пануючых бальшавікоў». Прывядзем некалькі вытрымак з гэтага роману. У першай—Зарэцкі і паказвае, за што змагаюцца нацыянал-дэмакраты, гаворыць ён вуснамі аднаго з саратнікаў Беразоўскага—Сьляпня: «Аўтаномнае беларуска-літоўскае княства (цяпер рэспубліка, край ці яшчэ як-небудзь) асьвечанае гістарычнымі традыцыямі, зьявілася-б цэнтрам, які-б мог прыцягнуць да сябе як заходніх, так і ўсходніх беларусаў... і літоўцаў... разумееш? ха-ха... яна-б і зрабіла гэта, каб не баялася залішняга сэпаратызму. Аўтаномія можа хутка перайсьці ў незалежнасьць»...

Далей аўтар паказвае апрацоўку вясковага хлапца, прыведзенага адным з наступнікаў Беразоўскага да Сьляпня: «Аражановіч запытаўся ў Ліпіна, адкуль ён прыехаў. За яго адказаў Сьляпень: «Прыехаў з вёскі ў Менск шукаць Беларусь. З ліхтаром у руках, як некалі Дыяген—чалавека. І вось... шукаў Беларусь, а знайшоў бе-ла-ру-сі-за-цыю... Хо...-хо... Праўда Сяргей?» І на словы хлопца што прыехаў, Сьляпень успылiўшы закрычаў: «Малайцы, хлопцы. Працуйце ліха на вас, працуйце. Зьнізу браць трэба зьнізу,—з зямлі, з балот... Ха-ха... Растуць, брат, растуць, як грыбы... Нічога Мікола не бядуй. Тысячы ўжо ёсьць. Будуць дзесяткі тысяч і сотні... Толькі ўзварушыць трэба, кліч клікнуць на ўсю нашу сонную Крывію...

... Падымайся з нізін сакаліна сям'я,
Пад крыжамі бацькоў, пад курганамі...»

«— Беларускае адраджэньне будзе ісьці з карэньняў беларускага народу. Усякія штучныя формы, у якіх-бы захацеў хто-небудзь укласьці яго адрадуць, рассыпяцца ў прах. У сваім магутным поступе яно знойдзе свае асаблівыя формы, якія арганічна вырастуць з самае сутнасьці гэтага гістарычнага процэсу... Разумееце, вы

*) Пачатак гл. «Сав. Бел.» № 19.

**) На апошнім зьезьдзе Усерасійскага аб'яднаньня сялянскіх пісьменьнікаў пастаноўлена пераіменаваць назву аб'яднаньня на пралетарска-калгасныя пісьменьнікі.

ЗАХОДНЯЯ УКРАІНА—АРЭНА ДЗЕЯНЬНЯЎ ФАШЫСЦКІХ КАРНЫХ ЭКСПЭДЫЦЫЙ

Карныя экспэдыцыі, масавыя пагромы, аблавы, арышты, дзікія катаваньні, зьдзекі, забойствы—вось мэтады панаваньня польскага фашызму на Заходняй Украіне і на Заходняй Беларусі

У кіпцюрох польскага фашызму

Сёньня мы зьмяшчаем частку дакумантаў аб зьверствах польскіх фашысцкіх карных экспэдыцый на Заходняй Украіне. Гэтыя экспэдыцыі ў найбольш масавым маштабе адбываліся ў верасьні і кастрычніку мінулага году, аднак і цяпер яшчэ іх дзейнасьць не спыняецца. Дакуманты пададзеныя ўкраінскім буржуазным пасольскім клюбам у польскі сэнат прыводзяць паасобныя факты зьдзекаў, нябачаных катаваньняў і пагромаў, учыненых карнікамі. Трэба адзначыць, што украінская буржуазія імкнецца змазаць, затушаваць зьверствы карнікаў і падае факты, у якіх найменш адбіваецца сапраўдная дзейнасьць карных экспэдыцый.

Украінская буржуазія, падаючы гэтыя факты, мае на мэце два асноўных моманты: 1) дапамагчы польскаму фашызму апраўдаць дзейнасьць карных экспэдыцый супроць рэвалюцыйных рабочых і сялян Заходняй Украіны, паказаць за межамі ў больш мяккай форме, ступаваць зьверствы катаваньняў і зьдзекаў карнікаў, накінуць на польскую буржуазію, каб весьць «права» атрымліваць долю поту і крыві працоўных мас Заходняй Украіны, каб пашыраць сваё эксплёатарскае панаваньне.

2) Украінская буржуазія імкнецца заваяваць страчаны аўтарытэт, паказаць, што яна зьяўляецца «абаронцай» украінскага народу, каб стварыць у масах ілюзіі, разьбіць, або падарваць клясавы фронт, перавесьці яго на рэйкі нацыяналістычнага, каб падрыхтаваць гарматнае мяса для вайны супроць СССР.

Адгэтуль зусім зразумела тактыка «абароны» украінскай буржуазіі прыгнечанага эксплёатуемага працоўнага насельніцтва ў Заходняй Украіне. Украінская буржуазія і яе прадстаўнікі ў асобе паслоў і сэнатараў польскага сойму ніводным словам не абмаўляюцца аб тым, што зьвервы карных экспэдыцый, пагромы, арышты зьяўляюцца сыстэмай праўленьня, сыстэмай панаваньня польскага фашызму, якому зятыўна дапамагае украінская буржуазія і з якім яна шчыльна супрацоўнічае. Украінская буржуазія ніводным словам не ўпамінае аб тым, што работа карных экспэдыцый зьвязана з падрыхтоўкай да ўзброенага нападу на СССР, бо сама ўкраінская буржуазія зьяўляецца складанай часткай, актыўным удзельнікам у справе падрыхтоўкі да ўзброенага нападу на СССР. Украінская буржуазія загадзя падрыхтоўвае грамаадвод нянавісьці, злосьці працоўных мас Заходняй Украіны на паасобных чыноўнікаў, на паасобных паліцэйскіх катаў, на паасобных афіцэраў-садыстаў, якія прымаюць непасрэдны ўдзел ва «ўціхамірваньні» на Заходняй Украіне.

Мэта гэтага зусім ясная. Украінская буржуазія загадзя стараецца апраўдаць дзейнасьць польскага фашыцкага ўраду цалкам, стараецца знайсьці тэхнічных выканаўцаў, пагромных спраў майстраў і ніводным словам не адзначае, што гэта плянавае, сыстэматычнае, штодзённае зьнішча, што гэта зьяўляецца формай і зьместам панаваньня польскага фашызму над Заходняй Украінай і Заходняй Беларусьсю.

Але дарэмны стараньні лёкаеў польскага фашызму. Дарэмны іх імкненьні змазаць, зьвесьці да нявінных «незаконных» дзеяньняў паасобных паліцэйскіх чыноўнікаў. Ім гэта правесьці не ўдасца, бо, па-першае: камуністычная партыя Заходняй Украіны з глыбокага падпольля цалкам выкрывае ўсе зьверствы інквізытараў, як тэхнічных выканаўцаў, так і ідэйных кіраўнікоў і натхніцеляў; па-другое: камуністычная партыя Заходняй Украіны з поўнай яскравасьцю высьвятляе ролю ўкраінскай буржуазіі, яе непасрэдны ўдзел у пагромах, яе арганічнае зрашчваньне з польскім фашызмам. Працоўныя масы Заходняй Украіны, Заходняй Беларусі і ўсёй Польшчы, як і міжнародны пралетарыят, добра ведаюць, што гэта ня выпадак, што дзеяньні карных экспэдыцый на Заходняй Украіне і, часткова, на Заходняй Беларусі не зьяўляюцца нечым надзвычайным, не зьяўляюцца незаконным дзеяньнем карнікаў, а што гэта зьяўляецца сыстэмай, асновай усёй палітыкі польскага фашызму на так званых «Крэсах Усходніх». Больш таго, гэта зьяўляецца аднэй са складаных і галоўных частак усёй палітыкі польскага фашызму, бо карныя экспэдыцыі хоць і ў меншых разьмерах, але паўляюцца і ў вёсках карэннай Польшчы, бо пры дапамозе карных экспэдыцый выбіваюцца апошнія грашы, пры дапамозе карных экспэдыцый спаганяюцца падаткі.

Камуністычная партыя Польшчы з прычыны пагромаў і дзеяньняў карных экспэдыцый у сваёй адозьве да працоўных усёй Польшчы з поўнай выразнасьцю, з поўнай відавочнасьцю, паказала, што дзеяньні карных экспэдыцый зьяўляюцца непарыўным зьвяном ва ўсім ланцугу ў справе падрыхтоўкі да ўзброенага нападу на СССР.

Ня ўдасца украінскай буржуазіі зьвесьці гэта пытаньне да «непрыемнага інцыдэнту» яшчэ і таму, што сам фашыцкі ўрад, у асобе свайго міністра ўнутраных спраў, вядомага ката, салдафона—Славой-Складкоўскага, прызнаў, што дзеяньні карных экспэдыцый, іх работа кардынавалася і праводзілася ўрадам. Да таго, калі зьявіліся паасобныя заметкі ў буржуазнай прэсе Англіі і інш., калі паасобныя буржуазныя журналісты жадалі давядацца ад сьведак саміх ахвяр, дык фашыцкая ўлада «чынна» выправаджала іх, зазначаючы, што ня меншыя зьверствы ўчыняюцца «дэмакратычнымі» урадамі іншых буржуазных краін у пад'уладных ім калёніях. Такім чынам, польскі фашыцкі ўрад цалкам і поўнасьцю прызнаў, што ён на Заходняй Украіне і Заходняй Беларусі праводзіць каленіяльную палітыку, што Заходняя Украіна і Заходняя Беларусь па прызнаньні саміх афіцыйных урадавых органаў, зьяўляюцца калёніямі.

Зусім магчымая рэч, што польскі фашызм, каб згладзіць уражаньне па-за межамі, каб даць пэўны палітычны козыр украінскай буржуазіі, каб стварыць новыя ілюзіі ў працоўных мас на Заходняй Украіне, зьнімае з пасады таго ці іншага ката-садыста паліцэйскага і назначыць яго ў іншае месца на Заходнюю Беларусь, або ў больш рэвалюцыйны павет Польшчы, а замест яго прышле новага. Але ад гэтага ні ў якай ступені ня зьменіцца ўвесь кірунак каленіяльнай палітыкі, якую праводзіць польскі фашызм у адносінах да Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі.

Тыя выключныя па сваім зьверстве, па дзікасьці і лютасьці расправы, якія ўчыняліся на Заходняй Украіне, зьяўляюцца працягам, папаўненьнем да тых пагромаў, якія масава праводзяцца польскім фашызмам штодня на Заходняй Украіне і Заходняй Беларусі. І як украінская буржуазія і яе партыя «Ундо», так і беларускія нацыянал-фашысты прымаюць непасрэдны чынны ўдзел у прыдушэньні рэвалюцыйнага руху, зьяўляюцца дапаможнікамі польскага фашызму ва ўсіх пагромных справах. Буржуазія Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі і яе нацыяналістычныя фашыцкія групоўкі-партыі, супольна з польскім фашызмам усімі мерамі і ўсімі сродкамі стараюцца прыдушыць узьнімаючуюся грозную рэвалюцыйную хвалю.

Але фашыстам, нацыянал-фашыстам і сацыял-фашыстам ня ўдасца белым тэрорам задушыць рэвалюцыйны рух, ня ўдасца карным экспэдыцыям, пагромшчыкам зьнішчыць рэвалюцыйны нацыянальна-вызваленчы рух. Штодня новыя і новыя атрады пралетарыяту і працоўных мас Польшчы ўступаюць у бой, штодня клясавая барацьба ўсё больш абвастраецца, штодня расьсейваюцца ілюзіі ў тысяч рабочых, тысяч бядняцка-серадняцкіх мас сялянства і яны парываюць з сацыял-фашыцкімі нацыяналістычнымі групоўкамі і ідуць пад баявы сьцяг камуністычнай партыі, пад сьцяг барацьбы супроць голаду, беспрацоўя, супроць імпэрыялістычных войн, супроць фашыцкай дыктатуры, пад сьцяг барацьбы за дыктатуру пралетарыяту ў абарону СССР.

Л. Гак.

Запытаньне ўкраінскай фракцыі польскага сэнату з прычыны „ўміратварэньня" Заходняй Украіны

Ніжэй мы друкуем вытрымкі з запытаньня ўкраінскай фракцыі польскага сэнату. Запытаньне прысьвечана вядомым дзеяньням карных экспэдыцый на Заходняй Украіне. «Работа» карных экспэдыцый прыняла настолькі шырокія памеры, што набыла «громкую славу» [illegible]

Вытрымкі, якія мы ніжэй падаём, зьяўляюцца толькі нязначнай часткай усіх тых зьверстваў, якія праводзіў і праводзіць польскі фашызм пры дапамозе ўкраінскай буржуазіі на Заходняй Украіне. Мы друкуем толькі чыста дакумантальныя даныя ў даклад[illegible]

Львоўскі павет

[illegible]

14-га палка ўланаў пад камандваньнем ротмістра Тадэўша Вальkоўскага. Зруйнаваны дом чытальні «Прасьвіта» і каапэратыў. Розныя тавары, як: рыж, мука, цукер, воцат і інш. зьмяшалі разам і палілі нафтай. **Цяжка зьбіта 15 сялян, з якіх 9 да беспрытомнасьці.**

Селянін Сьцяпан Паранка быў да таго-ж падстрэлены паручнікам Давідам Крулем, у выніку чаго памёр у шпіталі ў Львове праз два дні (17-га кастрычніка 1930 г.). На вёску Чыжыкава наложана кантрыбуцыя і забрана 100 кгр. аўса, 10 фур сена, 10 фур саломы, 20 цэнтнераў бульбы, 5 гадавалых сьвіней.

15-га кастрычніка 1930 году прыбыла карная экспэдыцыя ў вёску Браткі. Складалася яна з мясцовай паліцыі і паліцыі суседніх пастарункаў. Мела яна з сабой сьпіс тых сялян, у якіх мелася праводзіць рэвізію. Рэвізія пачалася ад самога ранку, невядома чаго шукаючы, але ў кожным разе ў некаторых сялянскіх дамох, нават зрывалі падлогу. Аляксею Хаміцкаму падкінута «Сурма» (нелегальны часопіс украінскай вайсковай арганізацыі; сьведкамі падкідваньня былі: Рыгор Дыдык і Кацярына Хаміцкая). Хаміцкага арыштавалі і адвезьлі ў Львоўскі вастрог. Трэба адзначыць, што а ні ў Братках, а ні ў ваколіцы ня было ніякага сабатажу, таксама ніхто ня чуў пра пажары. Таго самога дню паліцыя сагнала сялян і загадала ім раскапаць курган, насыпаны ў гонар Тараса [illegible]

[illegible] т-ва «Прасьвіта» ў вёсцы **Зьнясеньне.** Нічога не знайшлі, арыштавалі некалькіх асоб. Памяшканьне чытальні апячатвана. Яе дзейнасьць забаронена.

10-га кастрычніка 1930 году праведзена рэвізія ў чытальні і каапэратыве ў вёсцы **Закшова.** Нічога не знайшлі.

10-га кастрычніка 1930 году прыбыла паліцыя ў вёску **Міклашова.** Праведзена рэвізія ў мясцовым каапэратыве, дзе зьнішчаны тавары.

12-га кастрычніка 1930 году паліцэйская рэвізія ў вёсцы **Глуховічах.** Разгромлены мясцовы каапэратыў «Згода», тавары зьнішчаны (абліты газай). Загадчыка каапэратыву Дулыку цяжка зьбілі і аблілі газай. Зруйнавана чытальня «Прасьвіты», кніжкі і дэкарацыі зьнішчаны. Быў зроблены пагром у ніжэйнаступных асоб: рахункавода каапэратыву Федзі Орача, Івана Голада, Філіпа Орача, Пётры Голада і ў інш.

13-га кастрычніка 1930 году прыбыла карная экспэдыцыя ў вёску **Віньнікі.** Карнай экспэдыцыяй быў зьнішчаны каапэратыў, сялян, якія не маглі ўцячы, неміласэрдна зьбілі. У мясцовай чытальні зьнішчана бібліятэка. У прыватных дамох зьнішчалася ўся абстаноўка, разьбівалі і руйнавалі печы.

14-га кастрычніка 1930 году атрад уланаў прыбыў у вёску **Дзьмітровіца.** Насельніцтва пакінула вёску. Забрана ў вёсцы 80 цэнтн. збожжа, 50 цэнтн. сена, 2 сьвіньні і інш. жыўнасьць. Уланаў было 40.

Бобрыцкі павет

Праз усе вёскі Бобрыцкага павету прайшлі карныя экспэдыцыі тры разы. Пачаліся яны з 14-га верасьня 1930 году і праводзіліся вайсковымі атрадамі Язлавецкага палку ўланаў, які раскватараваны ў Львове. Паводле сабраных вестак, прайшлі гэтыя першыя экспэдыцыі ў днёх з 9-га па 28-га верасьня 1930 году, праз наступныя вёскі: **Загарэчка, Дабраўляны, Гарадышчы, Трулеўскія, Сухарава, Молатава, Маладынча, Дзевентнікі** і інш. Усюды людзей білі і зьдзекаваліся над імі. Атрады прывозілі з сабой сьпісы, прыгатаваныя загадзя паліцыяй. Больш падрабязна затрымаемся на карнай экспэдыцыі ў вёсцы Грусяпічы.

14-га верасьня 1930 году прыбыў у гэтую вёску атрад Везлавецкага палку ўланаў. Камандзір атраду, праўдападобнае прозьвішча яго Нэўман, загадаў даставіць атраду да 2-ой гадзіны 25 цэнтнераў аўса, 3 сьвіньні вагай па 100 кгр., 25 кгр. гародніны, 1½ цэнтнеры бульбы, 100 буханак хлеба, 100 літраў малака, 1200 яек, 5 мэтраў палатна і г. д. Калі быў выкананы загад і ўсё было дастаўлена, выступіў з прамовай камандзір атраду да сагнаных у гэтай гміннай радзе: «Мушу вам [illegible] Немец». А 7-ай [illegible]

[illegible] рады, староста іх ня прыняў, а толькі праз камісара паліцыі Біліньскага сказаў ім, што ён заняты выбарамі, што з войскам ня мае нічога супольнага, а ў справе пабіцьця могуць зьвярнуцца да вайсковых улад.

Ў вёсцы **Гарадыслаўцы** уланы зруйнавалі чытальню «Прасьвіты», зьнішчылі ўсю абстаноўку, кнігі, абразы, павыбівалі вокны. **Спосаб, якім зьдзекаваліся і білі сялян у гэтай і ў іншых мясцовасьцях прыпамінае часы сярэднявякоўя.** Апроч біцьця ў твар і ўдараў кіямі, білі сялян нагайкамі па голым целе, а нават па голым жываце, а затым прымушалі сялян, каб білі адзін аднаго ў твар.

Гэты другі пэрыяд пацыфікацыі цягнуўся аж-да 9-га кастрычніка 1930 году.

У гэты час карныя экспэдыцыі прайшлі праз мясцовасьці: **Лажкі, Дольная, Лажкі, Гурная, Барынічы, Драгабычы, Востраў, Чарвы, Руда, Атынёвіцы, Дулібы і інш.** У кожнай мясцовасьці праводзілася рэвізія ва ўсіх украінскіх інстытуцыях і ў паасобных асоб, зьнішчаючы дабро людзей так, што збожжа рознага гатунку осыпалі ў кучу, або раскідвалі яго па зямлі. У такое зьмешанае збожжа ўлівалі квашаныя агуркі і капусту, а часамі мяшалі з зямлёй. Снапы на полі і ў стагох раскідвалі, кажучы разьвязваць снапы. Вынікам гэтага зьяўляюцца матар'яльныя страты, якія панесла няўміннае насельніцтва. Пры кожнай рэвізіі білі людзей.

5-га кастрычніка 1930 году прыбыў вайсковы атрад у Бобрыцкі павет. Карныя экспэдыцыі наведваюць некаторыя вёскі павету ў другі раз, а нават і ў трэці раз. Спосаб праваджэньня рэвізій уключаючы і біцьцё людзей такі самы, як апісаны вышэй. І наўярэкі нават афіцыйнаму абвяшчэньню, што пацыфікацыя скончана

[illegible]

[illegible] падпісаць дэклярацыю, што просіць улады аб роспуску ў яго валасьці ўсіх украінскіх інстытуцый, абяцаючы галасаваць за ўрадавы сьпісак і што яго ніхто ня біў і ніякай крыўды не зрабіў. Такія дэклярацыі падпісаны ў Сакалоўскай, Калагурыйскай, Пятнічанскай, Падманастырскай і Ланскай валасьцёх. Падпісвалі дэклярацыі пад прымусам і за тое, што войска ня брала ніякай кантрыбуцыі.

У Вялікіх Хлібоўцах цяжка пабіта 11 чалавек 14-га кастрычніка 1930 году ў прысутнасьці паручніка, камандзіра атраду і вайсковага доктара. Паміж іншымі, зьбілі 70-гадовага старца Караля Алексу. Білі яго цапільнамі пяць салдат, тры разы адлівалі халоднай вадой, каб прывесьці яго да прытомнасьці. На целе зроблена адна вялікая рана, а таксама ўнутранае акрываўленьне. Камандзір атраду, склікаўшы гмінную раду, казаў так: «Урад прыслаў нас да вас, як караючую руку—як кулак, каб вас пакараць, што дрэнна адносіліся да дзяржавы і ўраду. Калі не паправіцеся, дык праз некалькі дзён зноў зьвернемся на пару дзён, а калі гэта не дапаможа, то прыедзем у трэці раз на некалькі тыдняў.

У Пад'яркове наложана кантрыбуцыя і цяжка зьбіты каля 90 асоб. Вёска была абкружана з трох бакоў, а працуючых на полі сагналі ў вёску. Тыя, якіх мелі пабіць, замыкалі ў стадолу і пэўніцу. Білі іх па чарзе, прывязваючы шнурамі да лавак, няпрытомных адлівалі вадой. Целы скатаваных—адна рана. Адпадалі нават кавалкі цела.

У вёсцы **Седліска капрал 14-га уланскага палка Ўладыслаў Радзінскі забіў** выстралам з карабіну Дзьмітра Падгорнага, з вёскі Седліскі, які разам з іншымі ўцякаў ад пагрому карнай экспэдыцыі. Польскі друк падаў, што забіты сабатажыст, што да гэтага часу не даведзена.

Яваровскі павет

У Яваровскім павеце выконваў карную экспэдыцыю памянёны вышэй ўжо 14-ты полк уланаў. 2 эскадроны памянёнага палка былі ў розных мясцовасьцях павету.

7-га кастрычніка 1930 году прыехалі ў вёску Сьвідніцы каля 120 уланаў з паручнікам Патоцкім на чале. Абкружылі вёску, сабралі мужчын у чытальню і там зьбілі каля 150 асоб. Зьнішчылі акруговую малачарню і каапэратыў, забралі каля 400 кгр. масла і 80 цэнтнэраў аўса. Частка атраду 8-га кастрычніка паехала ў вёску Маранец, дзе білі людзей, зьнішчалі хатнюю абстаноўку, абсталяваньне таварыстваў, кажучы, што гэта ёсьць кара за правядзеньне каапэрацыйнага сьвята. Забралі 18 цэнтнэраў збожжа, кажучы, што прыедуць яшчэ па рэшту. Тыя, якія адвозілі гэтае збожжа, сьцьвярджаюць, што ўланы прадавалі збожжа гандляром тут-жа за рагаткай.

У Драгамысль прыбыла карная экспэдыцыя 9-га кастрычніка. На вестку аб тым, што экспэдыцыя прыходзіць у вёску, шмат людзей паўцякала ў лес. У вёсцы білі кожнага, хто пападаў пад руку. У каапэратыве зьнішчылі ўсе тавары, а ўначы з чацьверга на пятніцу зруйнавалі ўвесь будынак.

10-га кастрычніка малыя карныя атрады і экспэдыцыі паехалі ў валасьць: Маранцоўскую, Чапляхоўскую, Воляхойніцкую, Бомувінагачаўскую, Усюды катавалі людзей.

Апроч таго, наведала экспэдыцыя наступныя мясцовасьці: **Чолгіна, Пржылбіцы, Наканечнае** (у гэтай мясцовасьці асабліва ўжо зьдзекаваліся над людзьмі), **Пудэнка, Сьвідніца, Чарнілава, Малашковіцы,** дзе пабілі М. Гарасіма, члена дырэкцыі малочнага каапэратыву (150 удараў). Таксама праведзена рэвізія ў Альшаніцах, Рагожным, Тучапах, Яжлве, Кабыльніцы, Млынах і Хатынцы. Рэвізіі ўсюды прынесьлі насельніцтву вялікія матар'яльныя страты. Насельніцтва катавалі масава. У апошнія часы насельніцтва з коньмі і ўсім сваім дабром начуе ў лясох.

14-га кастрычніка выклікаў камэндант паліцэйскага пастарунку ў Кракаўцу начальнікаў Будхынскай, Гнойніцкай і Волі-Гнойніцкай валасьцей і запатрабаваў ад іх, каб паўплывалі на валасныя рады ў тым кірунку, каб яны падалі абавязацельствы, што паручаюцца за апакой і што ў справе выбараў пайдуць ураду на руку.

У Наканечным (назва прадмесьце ў Яварове) карны атрад 14-га палка ўланаў Язлавецкіх прыбыў у нядзелю 5-га кастрычніка а палове пятай, і калі ўланаў раскватаравалі, прыступлена было да экзэкуцыі. Атрад меў загадзя нарыхтаваны сьпіс тых людзей, якіх павінны былі біць. Склікалі іх ў чытальню. Тут пасьля адпаведнай «прамовы» выклікалі кожнага паасобку, загадвалі разьдзецца і білі нагайкамі. **Ёсьць даныя, што экзэкуцыю выконвалі студэнты, пераўбраныя ва уланскія вайсковыя мундзіры.** Экзэкуцыя цягнулася ад 10 гадзіны ўвечары да 4-х гадзіны ўрана. Паміж цяжка зьбітымі ёсьць: 60-гадовы Іван Панчышын, Сянько Лялюк, загадчык каапэратыву Сьцяпан Гінда, яго сын Міхал Гінда, вучань 8-ай клясы гімназіі ў Яварове. У катаваных пыталіся, ці чыталі «Сурму», ці падпальвалі маёнткі. Забралі 20 фур аўса (адзін вагон), як кантрыбуцыю і перавезьлі ў вайсковыя магазыны ў Лачыкове і Львове.

Грудэк—Ягелонскі павет

У Грудэк—Ягелонскім павеце, карныя экспэдыцыі пачаліся 27-га верасьня.

15-га кастрычніка мела месца карная экспэдыцыя ў вёсцы **Мшана.** Уланы сарвалі украінскую шыльду з каапэратыву, пасеклі яе і кінулі ў балота. Затым сагналі людзей ў чытальню, а хто быў у полі, таго прывязвалі да каня і галопам гналі ў чытальню. Камандзір трымаў прамову да іх адносна выбараў і загадваў галасаваць за сьпіс беспартыйнага блёку. Пасьля прамовы камандзіра атраду пачалася экзэкуцыя. Пётра Масяк атрымаў 200 удараў кіямі, Сьцяпан Сывэнка—100, Мікалай Модла, Пётра Дуда, Іван Дзямкоў—тую-ж самую колькасьць удараў. Вайсковы атрад зруйнаваў памяшканьне чытальні, зьнішчыў тавары і пакінуў пасьля сябе голыя руіны. У паасобных сялян (напрыклад, у Капусьцяка) забіралі сьвіней, гусей, курэй, палатно, у Пётры Сывэнкі зьнішчана 70 вульлёў у пасецы.

Драгабычынскі павет

27-га верасьня 1930 году паліцыя правяла рэвізію ў павятовым саюзе каапэратываў «Народны дом» у Драгабычу. Апроч таго, рэвізія была праведзена ў Тустановіцах і Барысаве. У часе рэвізіі ня знойдзена нічога. Трэба адзначыць, што ў Драгабычынскім павеце ня было падпалаў і іншых сабатажаў.

Сокальскі павет

У Сокальскі павет карныя экспэдыцыі прыбылі 27-га верасьня 1930 году і пачалі рэвізіі ў мястэчку **Сокале.** Рэвізіі праводзілі галоўным чынам у вучняў і настаўнікаў-украінцаў. Шмат асоб арыштавана. Выпушчана з арышту зьбітых вучняў: Каваліка, Манькуту, Майбука, Сасноўскага, Блізьняка, Беднарчука, Крука і Здрыля. Білі іх прыкладамі і палкамі па пятах. Апроч таго, рэвізія была праведзена ў ксяндза Лукаша Салука, Аляксандра Грыбыка, Вэргуна, Івана Чабана і інш.

Карную экспэдыцыю праводзіў 11-ты эскадрон 6-га коннага стралковага палка з Жолквы. 27-га—28-га верасьня былі экспэдыцыі ў **Пархачы Сельцы** і ў **Базыльянскім Гарадышчы.** З 29-га да 3-га кастрычніка ў **Бышове,** а з Бышова паасобныя атрады адыходзілі ў **Тартакова—горад** і Таркова вёскі. З 1-га па 4-га кастрычніка быў асобны атрад войска ў **Гардкове,** а 4-га кастрычніка асобныя атрады ў **Сьвітажове, Капытаве і Бабятыне.** З 5-га да 9-га верасьня атрад конных стрэльцоў ана-[illegible]

[illegible] лытэк у павеце, якая налічвала каля 1000 кніжок, коштам 900 злотых.

У **Бышове** цяжка зьбілі Мацьвея Дэмчука, Андрэя Максімца, Піліпа Дэмчука і Рамана Луцака, а таксама Івана Пагоду, Рамана Бойку і некалькіх дзесяткаў асоб, прозьвішча якіх не ўстаноўлена.

У в. Гарбкова стаяла войска 3 дні. Вельмі цяжка скатавалі Марылю Васілеўскую, Пётру Васілейскага, Уладзімера Васілеўскага, Галену Васілеўскую і Пётру Васілеўскага—сына. **Салдаты хацелі згвалціць Марыю Васілеўскую, а калі яна абняла слуп і сударажна яго трымала, не даючы сябе згвалціць і зацягнуць да стадолы, зьбілі яе так цяжка, што ляжала абложна хворай.** Пётру Васілеўскага, які пабег у абарону Марылі, так цяжка зьбілі, што ляжаў хворы з трыма ранамі на галаве.

Далей зьбілі цяжка Яцка Цюру, Ігната Каханчука, Марыю Алеско, яе дачку Кацярыну, а таксама шмат людзей.

У каапэратыве «Любоў» войска забрала тавараў коштам на 360 злотых, заплаціўшы за іх толькі 60 злотых. У чытальню «Прасьвіты» заганялі людзей і загадвалі ім сьпяваць «Яшчэ польска ня згінэла» і патрабавалі ад іх, каб выдалі тых, якія схаваліся.

У в. **Сьвітажова** зьнішчана бібліятэка-чытальня і зьбіта некалькіх дзесяткаў асоб.

У в. **Капытова** цяжка зьбілі Івана Васыныка, Уладзімера Дымчука, Карнэля Краўца, Южку Арбая, Антона Масыныка, Васіля Кавальчука, Мацея Касюка, Яцка Барана і Мікалая Іванчука. Зьнішчылі абстаноўку чытальні і бібліятэкі, парвалі партрэты Шаўчэнкі і Франко. Зьнішчыўшы абстаноўку чытальні, выстраілі сагнаных перад чытальняй сялян і загадалі ім крычаць: «Нех жые маршалак Пілсудзкі».

У вёсцы **Угрынова** цяжка зьбілі дырэктара каапэратыву Галяра і шмат сялян. Галяр ляжыць у шпіталі ў Сокалі. зьяўляецца ён вайсковым інвалідам (у часе вайны страціў адну руку). Білі яго наступным чынам: прывязвалі да стала і білі чатыры разы прыкладамі. У вёсцы знаходзіцца прыгожы аднапавярховы будынак чытальні, абсталяваньне якой зьнішчылі цалкам, зьнішчылі таксама ўсю тэатральную дэкарацыю, радыё-апарат, бібліятэку.

У в. **Машкова** войска было паўтара дні з 9 па 10 кастрычніка. Зьбілі шмат людзей, паміж іншым зьнішчылі бібліятэку і чытальню, з вёскі забралі як кантрыбуцыю 80 цэнтн. аўса і каля 50 курэй. У вёсцы **Ульвоўка** вельмі цяжка зьбілі Язэпа Сагановскага, Васіля Фардына, Сьцяпана Касмыну, Тодара Шчуку і 15-гадовага хлапца Сьлічука. Зьнішчылі цалкам чытальню і каапэратыў.

У вёсцы **Туларковіца** зьбілі большасьць сялян вёскі.

У вёсцы **Себячова** зьбілі Паўла Лэвочку, Васіля Цянышына, Васіля Калініша, Міхала Гароха, члена ваяводзкай і павятовай рады. Зьнішчылі чытальню, дэкарацыі, абразы і абстаноўку. А дзеля таго, што члены бібліятэкі хаваліся, салдаты вадзілі кожнага Гарасоўскага па вёсцы, каб паказваў ён, дзе знаходзіцца бібліятэка. Калі падазравалі, што бібліятэка можа быць схавана, то праводзілі рэвізію, у часе якой зьнішчалі хатнюю абстаноўку і дабро сялян.

Доказам таго, як дзяржаўная паліцыя праводзіла сьледзтва арыштаваным, можа служыць пратакол, напісаны асабіста і падпісаны ўласнаручна Уладзімерам Марчуком, вучнем III-га курсу настаўніцкай сэмінарыі ў Сокалю. Датаваны ён 31 кастрычнікам 1930 году і зьмест яго наступны: «28 кастрычніка мінулага году ва ўторак прыйшоў у маю кватэру ў Несьмячах, дзе знаходжуся доўгі час, камэндант паліцэйскага пастарунку і яшчэ адзін паліцэйскі, якія казалі мне, што зьяўляюся арыштаваным. Як арыштаванага адвезьлі мяне ў пастарунак у Сокаль, перад напісаньнем пратаколу вельмі моцна зьбіў мяне паліцэйскі Пух. Гэта апэрацыя, паводле слоў Пуха, павінна была прыпомніць мне, што маім абавязкам зьяўляецца гаварыць праўду. Наперад білі мяне кулакамі ў скроні, затым атрымаў 5 моцных удараў у твар, затым павалілі мяне на зямлю і загадаў у такім палажэньні пісаць тое, што ён прадыктуе. Ішло аб тым, каб я напісаў, што маю весткі праз так званую «чорную руку», а так сама, што ўмовіўся са Стэпаноўскім уначы да пісаньня ананімнага ліста прафэсару Старажэцкаму; я супрацівіўся пісаць такія паказаньні. Тады Пух запатрабаваў ад мяне, каб прызнаўся, што чытаю «Сурму» і «Юнака», што пашыраю гэтыя часопісы. А калі я гэтаму супярэчыў, тады Пух пачаў мяне біць ляжачага на зямлі прыкладам. Атрымаў прыблізна 70 удараў. Пасьля гэтага катаваньня, загадаў мяне падпісваць пратакол, які Пух сам напісаў, перакрэсьліваючы і выкрэсьліваючы паасобныя словы. Затым Пух загадаў мне сесьці ў крэсла, трымаючы прыклад нада мной, крычаў: «пішы тое, што табе скажу; памылішся на адно слова, тады за кожную памылку атрымаеш ад мяне 10 букаў; зьбіты і скатаваны, ня памятаю, што пісаў пад прымусам. Я дакладна напісаў усё, што мне Пух дыктаваў».

(Рэштку матар'ялаў аб зьверствах польскага фашызму на Заходняй Украіне падамо ў чарговых нумарох нашай газэты).

мяне, хлопцы, га... Усякія апякунцы беларускага руху, хто-б яны ні былі, і з якой-бы ці добрай ці дрэннай мэты яны над намі ні апекаваліся—усе яны адмятуцца гісторыяй. Зьнізу, з зямлі вырасьце наш Рэнэсанс... І ён расьце ўжо, узьнімаецца, ён бушуе ўжо такімі магутнымі хвалямі, якія многа чаго могуць пазьмятаць на сваёй дарозе... І пазьмятуць яшчэ, пазьмятуць... Пачакайце толькі...».

Канчаецца апрацоўка такою размовай пра беларусізацыю: «—а вы ведаеце, што такое бе-ла-ру-сі-за-цыя? Га? Хо-хо-хо... Гэта, брат, хітрая штука... Гэта стаўка на форму. Так. Так на форму... Ауладаць формай, адлучыць яе ад зьместу, вылягчыць яе, выкруціць, высушыць... і выкінуць вон... ха-ха-ха... Што, хітра, га?.. Тонка? Ха-ха».

У гэтым-жа рамане ёсьць, такія развагі пра нацыянальную палітыку: «Навучыцца ўладаць беларускай мовай, каб лягчэй было згаварвацца з сялянамі, скажам пры зьбіраньні падатку, гэта ня будзе вырашэньне нацыянальнага пытаньня. Гэта будзе толькі ўсяго замена каленіяльнай палітыкі «салдацкай» на каленіяльную палітыку «езуіцкую». Гэта страшэнна шкодная двухжыльная праблема нацыянальнай культуры. Гэта палітыка гандляроў з рынку, якія (я спэцыяльна гэта назіраў) зьвяртаюцца заўсёды да сялян у роднай іхняй мове, каб... лягчэй абдурыць іх...»

Далей Зарэцкі мастацкі зьдзекуецца з таварышоў з БелАПП'у і канец размоў пра БелАПП напамінае ўжо відомае нам яго выступленьне на 1-м зьезьдзе БелАПП'у пра тое, што таварышы зьядуць у Маскву па падачкі. Прыкладна такі сэнс гэтай часткі яго раману.

Гэроі яго раману ня любяць Беларусі фабрычнай,—Беларусі рабочай таму, што там няма таго беларускага, што складае іхні нац.-дэмакратычны ідэал.

Мы думаем, што і прыведзеных вытрымак зусім дастаткова, каб сказаць з упэўненасьцю—Зарэцкі сьпявак нацыянал-дэмакратызму. Між іншым, гэты раман быў зьняты з друку, Зарэцкага ўзялі ў штыхі, але ён ня гэтак скора здаў свае пазыцыі і прызнаўся з вялікім спазьненьнем, як прызнаўся аб тэтым казалі раней.

Трэці найбольш яркі прадстаўнік нацыянал-дэмакратызму Дудар-Глыбоцкі пасьля твору «Вецер з усходу», у якім трактуе, што ўвесь расклад у студэнцкім асяродзьдзі адбываецца ад уплываў з усходу, з Масквы, піша верш «Пасеклі край наш папалам». Па Дудару бальшавікі пасеклі Беларусь, адарвалі ад агульнага цэлага. Дудар піша ў тон тым, хто ў час заключэньня Рыскай умовы пісаў так:

«Нас падзялілі:
Хто?
Чужанцы,
Цёмных дагор махляры».

Мы мелі такога зьместу песеньку вялікадзяржаўных шавіністых у момант далучэньня былой Гомельскай губэрні да Беларусі, па свайму зьместу і гэтая песьня аднародна з вершам Дудара і з вершам пра Рыскую ўмову. Вось яе зьмест, за выключэньнем чатырох радкоў.

„На смерть губернии"

Время дорого. Не до говора
Полчаса разбирали вопрос.
И в конце концов Белоруссия
Нам предлинный состроила нос.
Против выступить думал некий друг
Но не смел повернуться язык:
Прошептал что-то, поперхнулся
вдруг...
Друг, наш, видно, к покорству привык.
И губернии нашей, Гомельской,
Больше в списках губерний уж нет
только слышится недовольный вой,
помутился в глазах белый свет.
Разделили нас, не спросившися,
Распродали родимый наш край,
Утешенье есть только в лозунге—
Всяк, кто может, скорей удирай».

Як бачыце, ня толькі беларускі нацыянал-дэмакратызм выступае ў сваёй контррэвалюцыйнай сутнасьці, але і вялікадзяржаўны шавінізм паказвае свой клясавы твар даволі ярка. Мы маглі-б прывесьці шэраг прыкладаў, але гэта не ўваходзіць у тэму даклада. Тут мы толькі прынялі гэты прыклад для навочнага довада, што клясава-варожая сутнасьць твораў гучыць аднолькава на ўсіх мовах, клясавага ворага лёгка пазнаць.

Нельга абыйсьці такога паэты, як Пушча, які напісаў «Асеньнія песьні», «Лісты да сабакі», які аплакваў Беларусь расьпятую (па Пушчу) на крыжы.

Ён пра сучаснасьць гаворыць у такіх вобразах:

— «У полі на кургане вецер дзіка вые.
Крыльлямі лапочуць чорных птушак зграі;
Віхар на кургане танец сьмерці грае...
Цела ў экстазе ў шалёным спрыце...
Сёньня восень—дама, сёньня віхар—рыцар».

У Пушчы Беларусь расьпята на скрыжаваньні ўсходня-заходніх дарог, пра што ён гаворыць такімі словамі:

«На ростані ўсходня-заходніх дарог
Цябе, дарагая яны ўкрыжавалі».

І пасьля дадае:

«Хто-ж з крыжа краіну расьпятую
здыме?
Узываю, малюся ў трэцяй істоце»...

У сваіх «Лістох да сабакі» Пушча просіць свайго вернага дружбака (сабаку зразумела) вартаваць яго хату ў вёсцы затым, што каля хаты ходзяць «злыя людзі»...

І калі савецкая грамадзкасьць адкідае падобную творчасьць, Пушча заяўляе:

«Што для іх вось зараз песьні—
І поэзіі ўзьлёт?
Дома ўсе ў пакоях цёплых
Пазяхаюць смачным сном
У пантоплях мякка цёкаць,
Па жасьцёх вялікіх дзён».

А потым цынічна прызнаецца:

«Усі, усі мы носім маскі,
На'т скінуць дома баімося»...

Амаль ўся поэзія Пушчы такога зьместу, калі ня лічыць яго апошніх твораў, дзе ён адзяваў вельмі ўмела маску. Пралетарская грамадзкасьць сказала Пушчы—ты ня наш.

Мы ня маем магчымасьці застанаўлівацца больш падрабязна на другіх нацыянал - дэмакратычных пісьменьніках, а загэтым абмяжуемся толькі заўвагамі пра Гарэцкага, Мрыя і Лужаніна. Першы і ў сваёй гісторыі беларускай літаратуры і ў мастацкіх творах да канца застаецца нацыянал-дэмакратам; другі Мрый у аповесьці «Самсон Самасуй» высьмейвае савецкую рачаіснасьць, і апошні Лужанін, піша злыя, прасякнутыя нянавісьцю аповесьці «Случчына» і «Госьці», а ў поэзіі ў дзень дзесяцігодзьдзя Кастрычніка заяўляе вельмі адкравенна:

«Кожны дзень прыходзіць расьцьвітаць,
Каб пасьля памерці за-гарамі...
Мы ня хочам радасьці вітаць,
Што чужымі дадзена рукамі»...

Лужанін не хацеў вітаць Кастрычніка затым, што яна (радасьць Кастрычніка) дадзена чужымі (для яго, Лужаніна) рукамі.

Апошняя заўвага пра Янку Купалу. Па двух творах «Дыктатура працы» і «Зыходзіш, вёска, з яснай явы» пра Купалу можна было гаварыць, як пра пісьменьніка, які да нас набліжаецца; яму пралетарская грамадзкасьць «адпусьціла» старыя грахі часоў акупацыі і г. д.

Ня так даўно Янка Купала, юбілей якога сьвяткаваўся ў Беларусі і Камакадэміі, пускаецца на адкрытую нацыянал-дэмакратычную правакацыю, зьмяшчаючы ў сваім зборніку, прысьвечаным яго юбілею, верш, як быў напісаны ў гонар прыходу Пілсудзкага на Беларусь і зьмешчаны ў буржуазна нацыяналістычнай газэце «Звон» 17 верасьня 1919 году ў № 11. Купала з тэксту 19 г. выпускае толькі наступныя радкі:

«Паўстань з народу нашага, уладар,
Адбудаваць свой зьбураны пасад,
Бо твой народ забыў, хто гаспадар
І хто яго абдзёр з каронных шат.
На ўладара жджэ Беларусь даўно
І жджэ цябе ўладарства божы дар,
— Вялікае, магутнае яно...
Пад беларускі сьцяг прыдзі ўладар».

Выкінуўшы гэтыя радкі, Купала, зразумела, не мяняе сэнсу вершу, затым, што ў ім ёсьць больш яркія месцы ў параўнаньні з пададзенымі. Мы прыводзім поўны тэкст:

„Паўстань"

Паўстань з народу нашага, прарок,
Правваў буралomных варажбіт,
І мудрым словам скінь з народу урок,
Якім быў век праз ворагаў спавіт.
Зьбяры ў адну ўсю Беларусь сям'ю,
Вазьмі з яе прысягу і зарок,
Што не прадасьць сябе, сваю зямлю...
Зьняць путы бацькаўшчыне. Устань
прарок...
Паўстань з народу нашага, пясьняр,
[illegible] пясьняр,
Былых і будучых вякоў баян,
І ў бурны кліч, як буры ўдар,
З віхрамі загудзі пад звон кайдан!
Гудзі над Беларусяй з краю ў край,
У сэрцах сьпячых распалі пажар,
Над курганамі пяруном зайграй,
Збудзіць нябожчыкаў паўстань, пясь-
няр.
Паўстань з народу нашага, ваяк,
І волатам на вогненым *) кані
Народ абрабленны—бы з торб жабрак—
За бацькаўшчыну павядзі ў агні.
Да хвалы шлях айчыне пакажы,
Зьняці з палёў яе чужых бадзяк,
На стражы стань гранічнае мяжы...
Свой край завяваць паўстань, ваяк.
28/VIII-1919 г.

Кэрльсбэрг».

Не бяз цікавасьці і такая дэталь, што верш зьмешчаны ў зборніку пасьля Інтэрнацыяналу, перакладзенага Купалай на беларускую мову.

Такое правакацыі ў 1930 г. мы не чакалі, нават ведаючы ўсё цёмнае мінулае паэты.

Тыя прыклады, якія мы прывялі, ужо даволі ярка, па нашай думцы, гавораць аб няпрыкрытых нацыянал-дэмакратычных вылазках у беларускай літаратуры.

(Працяг будзе).

*) У газэце «Звон» «На Юр'евым кані».

ЗАКОНЫ І ПАСТАНОВЫ УРАДУ БССР

Пастанова Савету Народных Камісараў БССР

аб назначэньні тав. Карэвіна, А. Ц., Начальнікам Кіраўніцтва Міліцыі і Крымінальнага Вышуку пры СНК БССР.

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе: Назначыць тав. Карэвіна, Аляксея Цімафеевіча, Начальнікам Кіраўніцтва Міліцыі і Крымінальнага Вышуку пры СНК БССР.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.
Нам. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР Д. Дубавік.
16 студзеня 1931 г. гор. Менск.

Пастанова Савету Народных Камісараў БССР

пра арганізацыю дарожна-будаўнічага аб'яднаньня Галодортрансу

У адпаведнасьці з пастановай ЦВК і СНК СССР ад 3 лістапада 1930 г. «Пра парадак фінансаваньня дарожнай гаспадаркі і пра арганізацыю дарожна-будаўнічых кантор» (З. З. СССР 1930 г., № 55, арт. 579), СНК БССР пастанаўляе: [illegible]

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.
Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР М. Калевіч.
20 студзеня 1930 г. г. Менск.

Пастанова Савету Народных Камісараў БССР

пра ход лесазагатовак і лесавывазкі ў асеньнім квартале і пра выкананьне плану першага квартала 1931 г.

[illegible]

11. Для сталай праверкі і кантролю за выкананьнем заданьня прапанаваць раённым выканаўчым камітэтам тэлеграфна кожную дэкаду паведамляць СНК аб выніках загатовак і вывазкі лесаматэрыялаў і дроў.

12. Заслухоўваць на пасяджэньнях [illegible] лаў і дроў.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.
Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР М. Калевіч.
14 студзеня 1931 г. г. Менск.

Рэйд вайскораў „Сав. Беларусі" па ўстановах сувязі гор. Менску

ДАБІЦЦА РАШУЧАГА ПЕРАЛОМУ ў рабоце апарату сувязі

Гінё 6000 рублёў

[illegible]

Забываюцца „лісты аддаваць адрасатам"

[illegible]

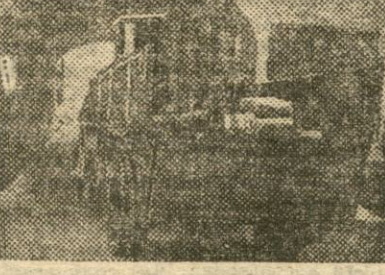

Развозка карэспандэнцыі без брызентавых накрывак.

[illegible]

Працуюць толькі на расійскай мове

[illegible]

Ідуць з перамогамі

[illegible] малапісьменных. У саўгасе арганізавана вячэрняя рабочая школа з 2-мя групамі, апроч таго лікпунктам ахоплена 100 проц. няпісьменных. У в. Фаставічы налічваецца больш 200 ч. [illegible] эстафэты завербавана больш 300 падпішчыкаў на газэты і часопісы. У в. Фаставічы 80 проц. усіх гаспадарак выпісваюць газэты. Пры хаце-чытальні арганізавана рад розных гурткоў.

Пост газ. «Сав. Бел.» А. ПЯЛІНСКІ.

Паштовая скрынка

[illegible]

АПАВЯШЧЭНЬНІ

[illegible]

2. Канцэрт калектыву гарманістых. Дом Камасьветы.

Адказны рэдактар П. ШАСТАКОЎ.

ТЭАТР-КІНО

Др-гі Беларускі Дзяржаўны Тэатр — 25 СТУДЗЕНЯ «ПЕРШАЯ КОННАЯ». Пачатак а 9 гадзіне.

Кіно «Чырвоная Зорка» — Новая гукавая праграма ПЯЦЬ ВЯЛІКІХ Р-БОТ (гукавая). Зьмест праграмы: 1. 1905 год у буржуазнай сатыры. 2. Чаплін ў 4-5 Бездзяржаўнікаў. Штодзённа 3 сеансы. Пачатак а 7 гадз. Каса а 5 гадз.

Кіно-тэатр «Культура» — «ЖАЛЕЗНЫ АВАНГАРД». Хроніка Саю кіно № 70. Пачатак а 7 гадз. Каса а 5 гадз.

Кіно «Інтэрнацыянал» — «ЗЬВЯНО ЭНЭРГЕТЫКІ». Культур фільм Саю кіно. Пачатак а 6 г. Каса а 4 г.

Кіно «Пралетары» — «НАСТУПАЕ НЕ» [illegible] ПРЫГАВАР ПРАЛЕТАРЫЯТУ. [illegible]

Дзіцяч. кіно-тэатр «Юны Піянэр» — 1. НАХАБНЕНЬНЕ У. ЛЕНІНА. 2. КАМУНА БАТРАЧАТ. Пачатак а 10 гадз. Каса а 9 г.

РЭСПУБЛ. БЮРО АРУ

арганізуе 3-МЕСЯЧНЫЯ КУРСЫ

па падрыхтоўцы рахункаводаў для сыстэмы Белсельбуду

[illegible] Заявы падаваць у [illegible] АРУ (Менск, Савецкая 55) [illegible]

На падставе пастановы Р.В.К. ад 12-І-1931 года

ПОЛАЦКІ ПРАМТРЭСТ ЛІКВІДУЕЦЦА.

Усе прэтэнзіі да Прамтрэсту павінны быць прад'яўлены НА ПРАЦЯГУ 2-х ТЫДНЯЎ з часу апублікаваньня гэтай аб'явы ў друку ў Ліквідацыйную камісію Трэсту.

Пасьля вышэйпаказанага тэрміну прэтэнзіі задавальняцца не будуць.

ЛІКВІДКАМІСІЯ

ПАСТАНОВА
Народнага Камісарыяту працы БССР
пра зварот на работу на чыгуначны транспарт асоб, якія раней працавалі на траспарце

20 студзеня 1931 г. гор. Менск

У адпаведнасьці з пастановай НКПпрацы СССР ад 16-І-31 г., Народны Камісарыят Працы БССР, улічваючы вялізарнае значэньне ў сацыялістычным будаўніцтве чыгуначнага транспарту і ў мэтах забясьпячэньня яго кадрамі, **пастанаўляе:**

1. Зьвярнуць на транспарт усіх транспартных працаўнікоў, ніжэй паказаных спэцыяльнасьцяй, якія працавалі на працягу апошніх 5-ці год на чыгуначным транспарце.

Звароту на транспарт падлягаюць таксама асобы, працаваўшыя ў працягу апошніх 5-ці год на транспарце і працуючыя ў сучасны момант у нятранспартных прадпрыемствах і ўстановах, як вылучэнцы.

Інжынэрна-тэхнічны пэрсанал транспартных спэцыяльнасьцяй падлягае звароту незалежна ад часу пакіданьня работы на транспарце.

2. Абавязаць кіраўнікоў усіх прадпрыемстваў і ўстаноў, апроч транспартных і прадпрыемстваў, якія працуюць для абароны, у дэкадны тэрмін з дню выданьня гэтай пастановы, пры садзейнічаньні мясцовых грамадзкіх і прафэсыянальных арганізацый, выявіць і аслабаніць ад займаемай пасады з выплатай двухтыднёвай выхадной дапамогі, і перадаць Кіраўніцтву Кадраў, а там, дзе такога няма, Райінспэктарам Працы, сьпісы асоб наступных спэцыяльнасьцяй: а) машыністы паравозаў і іх памоцнікі, б) кваліфікаваныя рабочыя па рамонту рухавага складу, в) сьлесары, такары, кавалі, кацельшчыкі, ліцейшчыкі, мэханікі, аўтагеншчыкі, электразваршчыкі, брыгадзіры, манцёры, памочнікі майстраў і г. д., г) кваліфікаваныя працаўнікі, працаваўшыя на работах, зьвязаных з абслугоўваньнем руху цягнікоў, дзяжурныя па станцыі, начальнікі станцый, тэхнічныя канторшчыкі па руху цягнікоў, складальнікі цягнікоў, галоўныя кандуктары-рэвізоры па рамонту рухавога складу і па абслугоўваньню руху, пасадак і г. д., д) інжынэры і тэхнікі транспартных спэцыяльнасьцяй.

3. Асобы, віноўныя ў затрыманьні на рабоце ў сваім прадпрыемстве, або ўстанове, а таксама ў захаваньні працаўнікоў, якія падлягаюць звароту на транспарт, прыцягваюцца органамі працы да крымінальнай адказнасьці.

4. Начальнікі раёнаў павінны падаць у дэкадны тэрмін з дню выданьня гэтай пастановы ў адпаведнае кіраўніцтва кадраў (Райінспэктараў працы) заяўкі на работнікаў транспарту.

5. Для агульнага кіраваньня працай па вучоту былых транспартных працаўнікоў і разьмеркаваньня іх на транспарце, пры кіраўніцтвах кадраў, а там, дзе іх няма, пры Райінспэктары Працы, арганізуюцца Камісіі пад старшынством Загадчыка Кіраўніцтва Кадраў (Райінспэктара Працы) у складзе прадстаўнікоў адміністрацыі транспартнага раёну і прафсаюзу чыгуначнікаў.

6. Усе паказаныя ў гэтай пастанове былыя транспартныя працаўнікі павінны ў 5-ці дзённы тэрмін з дню аслабаненьня іх ад ранейшай працы зьявіцца ў мясцовае кіраўніцтва кадраў (а там дзе іх няма да Райінспэктара Працы) па месцы свайго жыхарства для атрыманьня назначэньня.

7. Абавязаць Кіраўніцтва Кадраў (Райінспэктараў Працы) кожныя 5 дзён інфармаваць НКП БССР аб ходзе працы па звароту работнікаў на транспарт з паказаньнем ліку асоб, якія зьвернуты на траспарт, іх кваліфікацыі, у якія месцы яны накіраваны і адкуль накіраваны.

8. Уся работа па выкананьні гэтай пастановы павінна быць скончана не пазьней 25 лютага 1931 года.

9. Пэрсанальная адказнасьць за выкананьне гэтае пастановы ўскладаецца на Загадчыкаў Кіраўніцтваў кадрамі (Райінспэктараў Працы).

10. Не падлягаюць звароту на транспарт асобы, раней працаваўшыя на транспарце, вычышчаныя камісіяй па чыстцы апарату.

Нам. Наркампрацы БССР ЗАХАРАЎ.

Нарсуд Уваравіцкага раёну, на падставе прысуду ад 14 лістапада 1930 г. па арт. 196—213 КК за нядбайныя адносіны да службовых абавязкаў, абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне члену савета гр-ну Гузянкову Аўхіму Кірылаву, селяніну, бедняку, з в. пас. Ясная Паляна, Азьдзелінскага сельсавету.

Нарсуд Уваравіцкага раёну, на падставе прысуду ад 18 лістапада 1930 г. па арт. 196—213 К. К. за нядбайныя адносіны да службовых абавязкаў, абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне Качанову Сьцяпану Васілёву—селяніну бедняку в. Старая Беліца, старшыні Старабеліцкага сельсавету.

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ БІБЛІЯТЭКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

ДОМ ПРАЦЫ—26 студзеня г. г.

а 7-й гадзіне ўвечары адбудзецца

адчыненьне чаргозага пленуму

Цэнтр. Праўл. саюзу Белпрацасьветы

з наступнай абвесткай дню:

1. Задачы прафсаюзаў у нац. пытаньні.
2. Вынікі перавыбараў прафсаюзных арганізацый Працасьветы.
3. Аб ліквідацыі няпісьменнасьці.
4. Аб скліканьні ўсебеларускага настаўніцкага зьезду і іншыя арг. пытаньні.

Рэдакцыя газэты «Беларуская Вёска» разам з Беларускім аддзяленьнем Трактарацэнтра склікае шырокую нараду па пытаньні:

Падрыхтоўка да другой бальшавіцкай сяўбы і задачы МТС.

На нараду выклікаюцца:

Усе дырэктары МТС і старэйшыя аграномы пры МТС. Сакратары партыйных ячэек: Койданаўскай і Копыльскай МТС. Радактар раённай газэты «Калгасьнік Капыльшчыны». Кіраўнікі ўдарных селькораўскіх брыгад «Беларускай Вёскі» т.т. Шаўчонак Барыс (калгас «Барацьбіт», Вушацкі раён), Сыман Язэп (саўгас «Вялікія Навасёлкі», Койданаўскі раён), Дудароў Віктар (вёска Круглае, Клімавіцкі раён).

Пэрсанальна на нараду запрашаюцца т. т. Рачыцкі, Масюкоў, Панімацька (НКЗ), Міцькоў, Самусевіч (Белкалгасцэнтр), Платун (Наркамасьветы), Хаськін (Белкаапсаюз), Аўчыньнікаў (Сьвінаводтрэст), Гніляксвіч (Наркампрацы), Сьліўкін (Белкалгасбуд), Грабенчык (Белсельтрэст), Амбражунас (Саюзлес) і прадстаўнікі ЦК ЛКСМБ, БРС сельска-гаспадарчых рабочых, рэдакцыі газэты: «Сельска-гаспадарчы рабочы».

Праезд, харчаваньне і кватэра будуць аплачаны.

Нарада адбудзецца ў Цэнтральным Доме Селяніна (г. Менск, рог Чырвонаармейскай і К.-Маркса).

Нарада склікаецца на 25 студзеня 1931 году.

«Беларуская Вёска» і Беларускае аддзяленьне Трактарацэнтру.

Гэтым даводзіцца да ведама ўсіх устаноў,
— што з 1 верасьня 1930 году —
Крэдытна-Прамысловае Таварыства
гор. Слуцку, м. Цімкавічы, Копыля і Старобіна
ЛІКВІДАВАНЫ

і балянсы апошніх перадаены Слуцкаму Райпрамсаюзу.

Установы, якія маюць прэтэнзіі да вышэйпамянёных таварыстваў просьба пр'д'явіць гэткія да Слуцкага Райпрамсаюзу у працягу пятнаццаці дзён з дню абвяшчэньня гэтае аб'явы.

Пасьля гэтага тэрміну ніякія прэтэнзіі прыняты ня будуць.

Праўленьне Слуцкага Райпрамсаюзу.

Гр. Майсей Якаўлевіч Дунэр родам з гр. гораду Менску і яго жонка Броня, якія пражываюць у г. Магілеве, 1-я Кузьнецкая вул., № 10, зьмяняюць сваё прозьвішча Дунэр на прозьвішча Дынэрман.

Просьба да асоб, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча паведаміць аб гэтым Магілеўскі гарадзкі ЗАГС, паказаўшы сваё прозьвішча, імя, імя па бацьку і месца пражываньня.

30-І—31 Г. СКЛІКАЕЦЦА У МЕНСКУ

1-шы ЗЬЕЗД БЕЛРЫБАКСАЮЗУ

З АБВЕСТКАЙ ДНЮ:

1) Задачы рыбацкай каапэрацыі і кантрольныя лічбы на 31 г.
2) Зацьверджаньне статуту рыбаксаюзу.
3) Выбары кіруючых органаў.
4) Выбары дэлегатаў на ўсесаюзны зьезд рыбаксаюзу.
5) Бягучыя справы.

Модус прадстаўніцтва ад 50-ці членаў рыбацкіх саюзаў адзін дэлегат.

ДАВОДЗІЦЦА ДА ВЕДАМА НАСЕЛЬНІЦТВА І ЎСТАНОЎ, ШТО:

1) Капыльскае Райкрэдытаварыства (Райсельбанк) рэарганізуецца ў Капыльскае Аддзяленьне **ДЗЯРЖАЎНАГА БАНКУ**

З 1 ЛЮТАГА 1931 Г.

2) Усякія прэтэнзіі па справах Райсельбанку прымаюцца членамі ліквідкамісіі т. Апанасчыкам да 29 студзеня 1931 г. у канторы Райсельбанку; пасьля азначанага тэрміну ніякія прэтэнзіі прымацца ня будуць;

3) З прычыны рэарганізацыі сыстэмы на хаду,—26 (панядзелак) і 31 (субота) студзеня 1931 г. кантора Банку будзе зачынена,—за выключэньнем вячэрняга прыёму ад устаноў.

ЛІКВІДКАМІСІЯ